

Kogudel läks aasta korda

Pärnumaa raamatukogudel läheb kitsa aja kiuste päris hästi, liiati lisandub igal aastal arvukalt noori lugejaid. Lk 5

Suaru sadam uueneb

Kihnu mereväravas vallale kuuluvas Suaru sadamas valmisid tankla- ja lossimiskai, talve taandudes jätkuvad uuendustööd. Lk 2 ja 3

Töösturist põllumeheks

Pärnu ettevõtja Ain Pajo on täna rohkem põllumees kui trükitööstur. Mees kolis ära Võrumaale ja kasvatab seal piimakitsi. Lk 6

NR 14

KOLMAPÄEV, 22. JAANUAR 2014

www.parnupostimees.ee

Üks linnavolinik kutsus teisele politsei

SUTT: Laarmann on varas! **LAARMANN:** Sutt on pasaga koos!

Asso Puidet

Hiljuti Pärnu lasteküla juhi koha pealt lahti tehtud ja politsei uurimise alla satunud linnavolinik Priit Sutt süüdistab kaasvolinik Eino-Jüri Laarmanni selles, et too varastab linnale kuuluvat metsa. Kuriteo kaasosaline olevat aga linnavalitsus, kes on vargusest teadlik ja selle heaks kiitnud.

Jutt käib Raeküla kooli tagant alguse saavast ja Pärnu piirini jooksvast linnale kuuluvast metsast, kust Laarmanni ettevõtmisel on varasematel aastatelgi tormimurdu koristatud. Klausliga, et talgulisel, kes ei pea paljuku vabal ajal kirve ja saega metsa koristama minna, tehtud puidu endale koju võivad viia.

Kõlab lihtsalt ja mõistlikult. Ent paraku ei ole ametlik asjaajamiskord sugugi nii paindlik ja mõistuspärane. Nimelt, vastavalt linnavara valitsemise korrale, peab linnavara võõrandamise – ka juhul, kui seda tehakse tasuta ja sõltumata selle väärtusest, – otsustama volikogu. Säärast otsust aga ei ole sündinud.

Tõsi, linnavalitsus on koostanud 16. jaanuari kuupäeva kandva eel-

nõu, millega Hirve, Hiie ja Tarva metsast võõrandatakse kokku 82 tihumeetrit puitu mittetulundusühingule Raeküla Selts. Ainult et see eelnõu ei jõudnudki volikogu ette ja on seega kinnitamata.

Politsei ei sekkunud

Ilmselt teades, et eelnõu volikokku ei jõuagi, läks Sutt koos oma erakonnakaaslaste Võido Vooriga 16. jaanuari hommikul igaks juhaks Hirve metsa kontrollima, ega seal ometi vargust toime panda. Pandigi. "Ilmnes, et metsaraie käis täie hooga," kirjeldas

Voor olukorda linnapea Toomas Kivimägil saadetud teabenõudes. "Suur osa ülestöötatud metsamaterjali oli juba ära veetud."

Et linna vara riisumist takistada, tegi Sutt kärke kõne politseile. Korraldus kiirustasidki kohale, ent lahkusid pea niisama kiiresti. "Näitasin paberid ette, mis linnavalitsus on koostanud, ja kõik jäid rahule – ütlesid, et sõidavad mööda ja on ammu mõelnud, miks seda metsa korda ei tehta," ei olevat politseil Laarmanni kinnitustel talle ega talgulistele ühtki etteheidet olnud.

Ent jällegi, asjad ei ole nii lihtsad. Nagu Voor linnapeale saadetud pöördumises rõhutab, ei anna asjaolu, et on olemas majandusosakonna juhatajale Mait Talvojale väljastatud metsateatised raieetõdeks Hiie, Hirve ja Tarva metsas, kellelegi õigust ülestöötatud metsamaterjali tasuta omandada.

"Volikogu otsus puudub. Sellest tule-

nevalt on metsaraie Hiie, Hirve ja Tarva metsas ebaseaduslik ja käsitatav metsavargusena," ei saa Voor siin teistsugust järeldust teha.

Talgud pole vargus

Abilinnapea Romek Kosenkranius säärase süüdistusega leppida ei taha. Tema selgitusel koristatakse metsa tuulemurrust Raeküla seltsi organiseeritud talgute korras. Sellisel puhul ei olevat koristatava materjali äraveoks volikogu otsust vaja.

"Kui 'Teeme ära!' talgute korras võetakse võsa või puid maha, ei lähe need puud ka volikogu otsusega kellelegi müümiseks," tõmbas Kosenkranius paralleele. "Täpselt samamoodi: kes ära koristavad, viivad need koju – ongi ju nii lubatud," käitutakse tema teada teisteski omavalitsustes nõnda.

Teisalt, nagu Voor oma pöördumises välja toob, ei tohiks linn vaesel ajal oma vara laiali jagada.

Tema hinnangul saaks tuulega mahalangenud ja kaldu jäänud mändidest tarbepuitu: nii palke, mille hind olevat 79 eurot tihumeeter, kui paberipuud hinnaga 37 eurot tihumeetri eest.

Kosenkranius möönab, et tõepoolest oleks saanud metsakoristuse tellida linna heakorraldus- ja ettevõtte Pärnu Haldusteenused ja metsa ise rahaks teha. Ent, nagu abilinnapea oletas, ei oleks tuulemuru sisse sattunud selle vähesel väärtuslikuma puidu müügist saadav raha katnud töö- tasule tehtavaid kulutusi. Mis tä-

hendab, et linn oleks kaubelnud kahjumiga.

Kui üldse kaubelnud, sest Laarmanni ütlust mööda pole tuuleraius murdunud puud just

palju väärt. "Kõik võivad mõelda, et issand jumal, ilusad suured puud ja igavene kallis saemets, aga kui keegi viitsiks metsa minna, siis näeks, et mõni on seest juba mädanenud. Tuulemurd on tuulemurd, sealt saab

ikka ainult küttepuid," kukub tuule käes Laarmanni selgitusel ikka see kõige nõrgem puu.

On veel üks oluline nüanss, miks metsamaterjali võõrandamise eelnõu volikokku ei pruukinud jõuda. Nimelt nagu abilinnapea Meelis Kukki märkis, oleks juhul, kui puidumass oleks võõrandatud väärtust omavate sortimentidena, volikogu otsusega tasuta, pidanud linn selle pealt tasuma käibemaksu.

Seega on kõigile odavam ja lihtsam, kui mets tehakse korda hoogtöökorras. Talgulised saavad nähtud vaeva eest endale tsipake küttepuid, linn hoiab raha kokku ja metsaalune saab puhtaks.

"Aga loomulikult on volinikul õigus kutsuda teisele volinikule politsei," märkis Kosenkranius muia-

► "Kui talgute korras võetakse võsa või puid maha, siis ega need puud ei lähe kahju volikogu otsusega kellelegi müümiseks."

Romek Kosenkranius

UUDISED

Lasteviina müümine sõltub ettevõtlikkusest

Teet Roosaar

“Lasteviina” või “Mudilaste kanepi” kaubandusvõrku ilmumine sõltub ettevõtjate riskijulgusest, veterinaar- ja toiduamet toodete märgistusi ja pakendeid ei kooskõlasta.

Eile kirjutas Pärnu Postimees mokatubakat jälgendavatest Kickupi energiapadjakesetest, mida R-kiosk alaealistele müüb. Riigikogu liige Liisa-Ly Pakosta oli rahulolematu veterinaar- ja toiduametiga (VTA), kes padjakesed toidulisandiks on kvalifitseerinud ega olnud kursis tubakaseadusega, mis keelab alaealistele müüa tooteid, mille kuju sarnaneb tubakatoote omaga.

“Kas nikotiinivaba huuletubaka klassifitseerimisel toidulisandina võiksid nad järgmisel korral klassifitseerida “Lasteviina” või “Kõuriku konjaki” näiteks karastusjoogina?” küsis Pakosta.

Selgub, et selliste karastusjookide müügile ilmumine polegi võimatu. VTA ei kooskõlasta toodete märgistusi ja pakendeid, vaid neist üksnes teavitatakse. “Lasteviina” ja “Kõuriku konjaki” nimed ei vasta küll viinaks ja teisteks alkohoolseteks jookideks nimetatavate jookide nõuetele, ent “Mudilaste kanep” või mõni vähem silmatorkav nimetus jääb ettevõtjate vastutusele.

Kes karistab?

Pakosta hinnangul rikutakse Kickupi energiapadjakesi alaealistele müües tubakaseaduse paragrahvi 28, mille järgi ei tohi alaealisele müügiks pakkuda ega müüa tooteid, mille kuju sarnaneb tubakatoote omaga. Mokatubakat jälgendavaid energiapadjakesi Eestis müüv R-kiosk ja toodet maale toov Laferme Tobacco OÜ leiavad, et kuna Eestis on mokatubaka müük keelatud, siis ühegi Eestis müüdava tubakatootega energiapadjakesed ei sarnane.

Tubakaseaduse täitmist peab jälgima hulk asutusi, teiste seas tarbijakaitseamet, politsei ja omavalitsused. Seni pole nad jõudnud kokkuleppele, kas ja kes väideta tubakaseaduse rikkumise lõpetab ja ettevõtjatega kohtutöö alustamisega riskib.

VTA toiduosakonna peaspetsialist Airika Salumets selgitas, et energiapadjakeste toidulisanditeks määratlemisel lähtuti toote koostisest (peamiselt kofeiin ja vitamiinid) ja kasutamiseviisist (kas tarbitakse kindlate annustena või mitte).

Salumets ütles, et tooted vastavad toiduseaduses toodud toidulisandi definitsioonile ning nende üheks komponendiks olevad suitsu lõhna- ja maitseained ei ole seotud tubakaga, vaid annavad toidule suitsutatud toidu lõhna- ja maitseüansi.

Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna juhataja Martin Minajevi hinnangul peaks energiapadjakeste sarnasust mokatubakaga hindama tarbijakaitseamet. Sotsiaalministeerium on teatanud, et sõltumata mokatubaka Eestis turustamise keelust on energiapadjakesed tubakatootega sarnased.

Ettevõtjatel on võimalik nii endale kasulikke seadusetõlgendusi otsida kui sotsiaalselt vastutustundlikult käituda. Rimi on

kehtestanud alla 16aastastele noortele energiajookide müügi- piirangu, kuigi seadus lubab alaealistele energiajooke müüa.

Erinevalt Lätist, kus energiajookide ja samasuguse eesmärgiga toodete (energiakommid, energiabatoonid jne) müük on alla 18aastastele keelatud, soovib Eesti riik mudilaste ergastamist.

R-kiosk kaalub piiranguid

Küsimusele, miks otsustas R-kiosk toetada riikitooja eetiliselt kaheldavat argumentatsiooni, vastas R-kiosk Estonia turundus- ja ostujuht Evelyn Hinto eile: “Pöörduksime täna meedias avaldatud materjalide valguses toote maaletooja poole nõudmisega, et nad saavutaksid kiiremas korras sotsiaalminis-

teeriumi ja tarbijakaitseametiga õigusselguse antud toote müügitingimuste ja võimalike piirangute osas. Uhtlasi teavitasime maaletoojat, et jätame endale õiguse ette teatamata toote müüki piirata, kui kõige lähemal ajal ei jõuta mainitud riiklike institutsioonidega üheselt mõistetava tulemuseni, mis oleks ametlikuks juhiseks kõigile toodet müüvatele jaekauplejatele.”

Hinto lisas, et et R-kiosk ei soovita Kickupi energiapadjakesi alaealistele, lapseootel naistele ja kofeiinitundlikele inimestele, nagu on kirjas toote pakendilgi. Pakosta andmeil on padjakeste kofeiinisaldus 1500 milligrammi 100 grammi kohta. Inimestele surmavaks doosiks peetakse 150–200 milligrammi kehakaalu kilogrammi kohta.

Kickupi ühegrammiseid energiapadjakesi on karbis 24. Strong-variandi tootel on hoiautus, et päevas ei tohiks tarvitada üle viie padjakese. Ettevõtte ei täpsusta, kas see hoiautus on täiskasvanutele või lastele, kelle kehakaal on väiksem ja tundlikkus kofeiini suhtes suurem.

Tervise arengu instituudi (TAI) osakonnajuhataja Anneli Sammeli sõnade kohaselt on Kickupi energiapadjakeste energiat andev toime müüt, kuna nende toiteväärtus 100 grammi kohta on vaid üks kilokalor. “Teadmata on, kui palju nendest vitamiinidest ja mineraalainetest, mis on pakendil välja toodud, läbi suu limaskestast imenduvad,” lisas Sammeli.

Koolid saavad keelata

Paikuse põhikooli sotsiaalpedagoog Toomas Toimeta nimetas ettevõtjate käitumist vastutustundetuks. “Küsisin riikitoojalt, kuidas teha vahet, kas laps tarbib nikotiiniga või ilma nikotiiniga toodet, ega saanud selget vastust,” kõneles Toimeta. “Seetõttu ongi tubakaseaduses kirjas, et alaealistele ei tohi müüa tooteid, mille kuju sarnaneb tubakatoote omaga.”

Toimeta soovitas koolidel energiapadjakeste, energiajookide ja e-sigarettide omanise ja kasutamise kooli territooriumil keelata. Paikuse põhikool on seda juba teinud, ajendiks täiskasvanud, kes aktuaalselt e-sigaretti kippusid papsutama.

Enegiapadjakesi Eestisse toov Laferme Tobacco üks omanikest Andres Kriis astus eile IRList välja.

Pärnu kalandusfirmale AS Japs kuuluva külmhoone ees on lossimiskaiile valatud kaluritele loomuse üleandmiseks vajalik kraanaalus.

Vastset slippi kasutasid kohalikud kalurid agarasti paatide väljavedamiseks, et need Kihnu väinasopi jäätudes kannatada ei saaks.

Suaru sadamast kujuneb Liivi lahe uhkeim merevärav

Silvia Paluoja

Suarust saab lähiaastatel kindlasti üks korralikult lihvitud pärl, kui mitte kogu Läänemere, siis vähemalt Liivi lahe uhkeim sadam, usub Kihnu vallavalitsuse projektijuht Ivar Tenson.

“Lähemal ajal ehitatavate hoonete tarvis on vaja välja ehitada kanalisatsiooni- ja sademeveesüsteem, osaliselt on vaja poole meetri ulatuses tõsta maapinda,” räägib Kihnu vallavalitsuse projektijuht Ivar Tenson saare mereväravas toimuvast.

laevakaid ja number kolme ehk väikelaevakaid ning süvendati sadamasse sissesõiduteed.

Päevakorral on sadamahoone ehitamine senise nii-öelda putka-teeninduse asemele. Detsembris kuulutas AS Saarte Liinid ehitaja leidmiseks välja lihthanke.

Arvi Nõmme kirjelduse järgi on ehitatav sadamahoone kahekorruseline. Esimesele korrusele on projekteeritud sõitjate ooteruum ja piletikassa koos turismiinfo, WCd, sealjuures invaliididele, riietus- ja duširuumid, leiliruum. Teisel korrusel paiknevad sadamakapteni tööruum, puhketuba ja tehniline ruum.

Viilkatusega hoones on netopinda veidi üle 200 ruutmeetrit.

Ehitustööde algus on plaanitud märtsi ja kaheksa kuu pärast ehk hilissügisel peaks tellija ehitajalt sadamahoone kätte saama, et paigaldada sisustus ja öelda sõitjatele 2015. aasta alguses “tere tulemast!”.

Kui majanduselu kulgeb plaanipäraselt, jõuab tuleval aastal liinile Saaremaal riigi tellimusele ehitatav reisiparvlaev, mis mahutab paarsada sõitjat ja kuni 22 sõidautot ega löö põnnama kuni 45 sentimeetri paksuse silejää ees.

Kauaoodatud sadamahoone ehitamiseks kasutab AS Saarte Liinid omavahendeid ja on esita-

se alla kohalik tuletõrjekomando, politsei ja piirivalve ning oma kontor oleks seal saarevahilgi. Ühele krundile kerkib tankla sõidukite ja väikealuste tarvis ning ühele hõljuki maabumisplats.

Suaru sadama üksikasjalikule plaanimisele on kulunud aastaid ja see teadmine lükkab ümber riigikontrolli auditi arusaama, nagu kühveldaks kohalikud omavalitsused raha koha ja mõtlematult objektidesse.

Esimese etapi töödest on valmis tanklakai ja lossimiskai kraanaalusega ning rajatud paadisliip, millest kalurid jäätuleku eel paate veest välja vedasid.

Kihnu vallavanema Ingvar Saare jutu järgi on sadamaala tõstetud ja tuleb veelgi tõsta, et leevendada tormi- ja üleujutuskahjustusi.

“Mereseltsi jõujaamani on paigaldatud sadamaalale uued torustikud vee, kanalisatsioonivee ja sademevee jaoks, need hakkavad teenindama ka reisiterminali,” seletab vallavanem ja näitab kohapeal, kust kuhu miski juba maapõue peidetud ning miks Lemsi küla ja Arumäe tee risti on tekkinud piiratud ala nagu mandril liikleva rahustamiseks igasse vähegi suuremasse asulasse sisse- ja väljasõidu ringtee.

See lindiga ümbritsetud ring peidab torustikke ja roovepuhastit ning on nagu nende kaitserajatis. Sadamateed ootab osaliselt tõstmine, sõidutee serva kergliikluste rajamine, parkla ja välisvalgustuse ehitamine, kuni tee saab taas mustkatte.

Tööd kohalikele

Väikesaarte programmist on Kihnu vallavalitsus taotlenud toetust Lemsi küla kanalisatsioonitorustiku ja Jõujaama – Sadama tee torustike rekonstrueerimiseks. Neile ettevõtmistele väikesaarte programmist kokku eraldatud 93 045 eurole lisandub mõlema projekti omaosalus 15 protsenti.

Nii nagu sadam jaguneb mitme omaniku järgi, jagunevad ettevõtetud tõdki firmade vahel. Kihnu Suaru sadama ehitustööde teises etapis valmiva lossimiskai peaehitaja on AS Merko Infra, millele alltöövõttu teeb kohalik firma Kihnu Majandus OÜ. Osa-

UUDISED

Kihnu vallale kuuluv Suaru sadam meenutab ehitustandrit, kus pinnase tõstmise järel jäävad Jõujaama – Sadama tee alla kanalisatsioonitorud.

Urmas Luik

Suaru sadamas jääb tankla- ja lossimiskai vahepeale väike-laevade kai, mis oma sissetambitud vaiadega meenutab muuseumi, kuni vallavalitsus selle uuendamiseks projekti-raha välja võib.

ühingu juhataja Paal Põlluste üt-
leb, et betoonitööd sai olenevalt
päevast keskeltläbi kolm meest
ning betooniauto sõitis praamiga
mandrilt kohale.

AS Merko Infra projektijuht
Edgar Polt märgib, et tööde kes-
tuseks oli planeeritud 24 nädalat,
leping tellijaga sõlmiti südasuvel ja
sellest südataalne tähtaeg.

“Kindlasti oleks olnud lihtsam
teha töid kevadsuvisel perioodil,
kui ilmad ei ole nii tuulised, lepingu
sõlmimisel andsid osalised en-
dale aru, et osa töödest võib nih-
kuda kevadesse, õnneks lubas pi-
kale veninud sügis meil tööd lõpe-
tada ja üle anda eelmisel nädalal,”
selgitab suurfirma projektijuht.

Lossimiskai ehitamine algas
kohalikele silmaga nähtamatutest
töödest, materjalide tarnest, näi-
teks sulundseinale vajaliku ma-
terjali tarne võttis kuni kaks
kuud.

Päristööd objektil algasid sep-
tembri lõpus sulundseina rammi-
mise ja ankurdamisega, eelnevalt
lammutati vana ja lagunenud kai.

“Kihnu Majanduse OÜga õn-
nestus käed lüüa betoonitööde te-
gemisel, kohalikul firmal on alati
eeliseid, iseasi, kas pakutav tööde

maht ja isegi aeg sobivad, pigem
on need põhjused, miks tuleb töö-
võtjaid kaugemalt otsida,” lausub
Edgar Polt ja lisab peatöövõtja
Merko Infra nimel osalistele tä-
nusõnad tulemusliku koostöö
eest.

Tanklakai ehitaja on Saare-
maalt, AS Kuressaare Ehitus. Pa-
kasepaitusele eelnenud plusskraa-
diilmad soosisid välitöid, mis alga-
sid silmaga nähtavalt septembris
ja lõppesid sel kuul.

“Pole vahet, kus ehitad, pea-
asi, et tööd on, meie ülesanne oli
kuda kevadesse, õnneks lubas pi-
kale veninud sügis meil tööd lõpe-
tada ja üle anda eelmisel nädalal,”
selgitab suurfirma projektijuht.

Lossimiskai ehitamine algas
kohalikele silmaga nähtamatutest
töödest, materjalide tarnest, näi-
teks sulundseinale vajaliku ma-
terjali tarne võttis kuni kaks
kuud.

Kalurite ootused

“See sadamaarendus on avaliku
huvi teenimise objekt, aga need
kaid on tehtud sisuliselt kalu-
ritele,” mainib vallavanem, pi-
dades silmas tankimis- ja lossimis-
kaid.

Paraku ei ulatu vallavalitsuse
käed tõmbama üksmeelemütsi pä-
he 40 kalurile, kelle vahel nende

VÄIKESAARTE PROGRAMMIST KIHNULE

Kihnu vallast saab väikesaarte programmist riigilt EASi kaudu toetust
viis projekti summas 362 920 eurot.

- Lemi küla kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimine.
Toetus II 220 eurot, taotleja Kihnu vallavalitsus, omaosalus 15 prot-
senti.
- Kihnu sadama hoone ehitamine. Toetus 130 000 eurot, taotleja AS
Saarte Liinid, omaosalus 53,5 protsenti.
- Merepäästevõimekuse arendamine Kihnu saarel. Toetus 9875 eu-
rot, taotleja MTÜ Kihnu Mere Selts, omaosalus 15 protsenti.
- Kihnu Suaru tankla rajamine. Toetus 130 000 eurot, taotleja Kihnu
vallavalitsus, omaosalus 15 protsenti.
- Kihnu valla Lemi küla Jõujaama – Sadama tee torustike uuenda-
mine. Toetus 81 825 eurot, taotleja Kihnu vallavalitsus, omaosalus
15 protsenti.

Nimetatud summad on kinnitanud regionaalminister oma käskkirjas
“Väikesaarte programmi 2013. aasta tegevuskava kinnitamine”.

Andmed: Pärnu maavalitsuse arengutalitus

kairiba jaguneb ja kellest mitte
kõik ei ole kihnlased.

“Kalurite sadama omanikud ei
ole suutnud ennast kokku võtta ja
kalandusfondi rahast osa saada,
sellepärast võtsimegi vallale ko-
hustuse teha korda lossimiskai,
see kai on omamoodi prioriteet,”
selgitab vallavanem ja näitab
külmhooneest ala, millele on va-
latud kraanaalus ja kuhu paigal-
datakse paatide tõstmiseks sama-
sugune kraana nagu Lindi sada-
mas.

AS Japsi külmhoonesse ei vin-
na kalurid värsket räime hooajal
enam lagununud kaldapealselt
rippuvat raketist pidi, vaid vajalik
toru on viidud maa alla ja kasuta-
da saab teisaldatavat konteiner-
pumplat.

“Räime üle anda on nüüd pa-
rem, kala ei lähe pumbates katki,”
arvab kutseline kalur Valdo Palu.
“Mugavam on kala paadist välja
tõsta ja paate välja vinnata, kui
kaldale kraana püsti saab.”

Uue ja ilusa, kollase piirdega
ning kiviparketiga tankla ja lossi-
miskai vahele jääb väikelaevade
kai nagu muuseum, murust kalda-
serva ääristamas pehkinud otste-
ga palkide rida. Väikelaevade kai

jaoks ei olnud vallal eelarves raha,
sellepärast jääbki see praegu na-
gu näidis sellest, millised olid sis-
serammitud palkidega kailliinid.
Kõige lagunenumad kohad kind-
lustatakse ja vallavalitsus loodab
projektieurosid saada majandus-
ministeeriumi väikesadamate
meetmest.

“Kõige olulisemad asjad said
tehtud, esimeses etapis tanklakai
ja teises lossimiskai, enam ei ole
ohtu, et kaid järjest rohkem sisse
variseksid. Väikelaevade kai ootab
oma järke, aga suur samm kaluri-
te töötingimuste parandamiseks
on astutud,” kinnitab Ivar Tenson
tehtule vallamajast pilku heites.

Suaru sadama rekonstrueeri-
mise ja tehnosüsteemide rajami-
se esimese etapi töid toetas pea
90 000 euroga PRIA kalandus-
piirkondade säästva arengu me-
de, mis on mõeldud kalasada-
mate ja lossimiskaiude uuendami-
seks.

Kui talv taandub ja päike jälle
kõrgemalt käib, algab Kihnu me-
reväravas tankla ehitus. Kavas on
ehitada 20 tonni kütuseid mahu-
tav tankla, kus saab tankida nii
sõidukeid kui ka kalapaate otse
kailt.

► ILM

Täna on pilvi roh-
kem ja mitmel pool
sajab kerget lund.
Puhub kirde- ja idatuul
2–8 m/s. Öösel on kül-
ma 14–19, päeval 7–13
kraadi.

Kõige soojem ja
kõige külmem:

1993 +4,8
1907 -29,4

Homme tuleb vahelduva
pilvisusega olulise sajuta
ilm. Puhub ida- ja kirde-
tuul 3–9 m/s. Öösel on
külma 12–18, päeval
8–14 kraadi.

☀ Päike tõuseb täna 8.47, loojub 16.21.

KOLME PÄEVA PROGNOOS

Neljapäev		-8...-14
Reede		-7...-13
Laupäev		-5...-12

Liisi Koikson aitab valida kaunimat metsalaulu

Ülemaakondliku laulukonkursi
“Kaunim metsalaul 2014” žürii
töös osaleb laulja ja tekstiautor
Liisi Koikson, esitusele tuleb 66
laulu.

Kilingi-Nõmme gümnaasiumi
algatatud ja kümnendat kor-
da toimuv laulukonkursil as-
tuvad homme kohaliku klubi la-
vale 15 kooli solistid, duetid ja

ansamblid ning samuti laulu-
stuudiote ja muusikakoolide
õpilased.

Žürii valib kaunima metsa-
laulu ja selgitab, kes võidab tä-
navu peaauhinna, väikse laulu-
linna.

Konkursilavale astuvad pub-
liku ja žürii ette esimestena 8.–
9. klassi solistid. (PP)

Pärnu leib kaob lettidel

Kui pärnakad pidid kolm aastat
tagasi leppima, et kohaliku lei-
vatehase sulgemise ja tootmis-
liinide Tartusse kolimise järel
jõuavad paljud lemmikuks saa-
nud tooted poeriilule külmalt
ja veidi tahkemalt, siis nüüd tu-
leb Lahe saiaist ja Pärnu leivast
suu sootuks puhtaks pühkida.
Rein Kilgile kuuluva leivate-
hase rendile võtnud OÜ Linerel

teatas eelmise nädala lõpul oo-
tamatul, et peatab tootmise ja
enam tellimusi vastu ei võta.

Mai Selveri juhataja Kea
Randmaa ütles, et nende poodi
jõudis Tartust viimane saadetis
laupäeval ja nüüd otsitakse lah-
tisele saiale-leivale alternatiivi.

„Meie poes olid lahtine leib
ja sai päris hea müügiga,“ nen-
tis Randmaa. (PP)

Pärnumaa kodutütarde read täienesid

Silja Joon

Nädalavahetusel toimunud Ko-
dutütarde 82. aastapäevale pü-
hendatud laagris andis töötuse
järgida kodutütarde põhimõ-
teid ja seadusi 12 tüdrukut.

Kodutütarde Paikuse rühma
juhi abi Triin Laasi sõnade ko-
haselt toimus pidulik järgu- ja
vastuvõtulaager Pärnus Tallin-
na maanteel asuva Kaitseliidu
maleva kodutütarde ja noorkot-
kaste staabis. Laager oli ööbimi-
sega ja algas juba reedel.

Lapsed valmistasid frikadel-

lisuppi, kisselli, naerunäoga
putru, kiireid õunapirukaid ja
säästuaia kotlette ning piduli-
kaks koonduseks kaks torti.

Koos laupäeval vastuvõetu-
tega on rühmas nüüd 34 liiget.
Kevadel loodetakse rühma suu-
rendada seitsme liikme võrra,
kes täna on kandidaadi seisuses.

Kodutütarde Paikuse rühm
tähistab kevadel oma neljandat
aastapäeva ja on üks kiiremini
kasvavatest rühmadest Pärnu-
maal. Pärnumaa ringkonnas te-
gutsevatess kodutütarde rüh-
madesse kuulub üle saja piiga.

Laupäeval toimunud pidulikul koondusel andis kodutü-
tarde vande tosin Paikuse põhikooli tüdrukut. Urmas Luik

► LÜHIDALT

Merejääle rattaga sõitma läinud meest pole leitud

Pühapäeva õhtul Pärnus merejääle jalgrattaga sõitma läinud meest pole tänaseni leitud, ühe võimaliku versioonina võis rattur kukkuda jääauku.

Pühapäeval kella 19.35 paiku sai politsei teate, et 67aastane mees oli kella 13.30 paiku läinud Pärnus merejääle jalgrattaga sõitma ja pole siiani koju tulnud. Sündmusele reageerisid Pärnu kordoni ametnikud, kaasaati piirivalve lennusalga kopter. Kella 23.25 paiku lõpetati aktiivsed otsingud tulemusteta, teatas Lääne prefektuuri pressiesindaja Kristi Kais.

Üleeile hommikul alustati uuesti otsingutega. „Veidi pärast keskpäeva informeeris politseid kalur, et on leidnud merejääle jääaugu, kuhu suunduvad jalgratta jäljed,“ sõnas Kais.

Jääauku uuriti sonariga, kuid otsingud tulemusi ei andnud. (PP)

Noorte infoportaal hoiab koolivõrgu muudatustega kursis

Pärnumaa noorte infoportaal parnunoored.ee leiavad õpilased ja lapsevanemad infot Pärnu koolivõrgu muudatuste kohta.

Pärnu õppenõustamiskeskuse karjäärteenistus koostöös linnavalitsusega uuendab jooksvalt infot selle kohta, mis puudutab koolivõrgu muudatusi Pärnu linnas.

„Praegu on huvilistel võimalus end kurssi viia koolivõrgu uuendamise taustaga ja tutvuda, millised gümnaasiumid ning põhikoolid on Pärnu linnas alates 2015/2016. õppeaastast,“ tutvustas õppenõustamiskeskuse karjäärteenistuse karjääriinfo spetsialist Kätlin Aadamsoo.

Eraldi on välja toodud muudatused, mis kaasnevad reformiga juba uuest õppeaastast, rõhutas Aadamsoo. Portaalil saavad põhikoolide lõpuklasside õpilased tutvuda nii ühisgümnaasiumi kui ka Koidula gümnaasiumi õpesuundadega. (PP)

Kellaviiteele mõisa tuleb moekunstnik

Saarde vallaga seotud inimestega kohtumisõhtuid korraldab MTÜ Veelikse Retked on palunud aasta avatüritusele moekunstniku ja stilisti Anu Lensmendi ning paartunnisel vestlusel muusikalisi vahepalu esitama saksofonist Indrek Varendi.

Voltveti mõisa kellaviiteesid korraldava vabakonna eestvedaja, Kilengi-Nõmme klubi juhataja Piia Kajando ütles, et järjekordne küllaline on käinud seal koolis ja tema vanemad elavad Sigaste kandis. Anu Lensment on sündinud Viljandis. Ta on lõpetanud kunstiakadeemias moekunsti eriala ning tuntud moeesitluste ja ajakirjanikutöö kaudu.

Kellaviitee moemaailma tundjaga toimub 8. veebruaril. Läinud aasta viimase kellaviitee küllaline oli reisikirjanik ja rännumees Marko Kaldur. (PP)

Et Ülejõe Selveri parklas kohti napib, sõidavad juhid alatasa üle Ehitajate tee äärse kergliiklustee kõrvalolevale laoplatstile.

Liiklushuligaanid hullavad muretult kergliiklusteedel

Andris Tammela

Pärnus leidub vähemalt kaks kohta, kus kõnniteel kulgevad jalakäijad on autojuhtidel risti jalus: nii on see Uus-Sauga tänava lõpus asuval ja Ehitajate tee äärsel kergliiklusteel, üle mille sõidavad soovrid Ülejõe Selveri parklasse.

Uus-Sauga tänava lõpus asuva jalakäijate tunneli kaudu pääseb Pärnu ümbersõidule ja autodel ei tohiks sinna asja olla. Küll lõhuti hiljaaegu seal autoliiklust takistav metallpiire ja maha on sõidetud keelumärk.

Autojuht lükkas võssa

Uus-Sauga tänaval elav 67-aastane naine rääkis Pärnu Postimehele, et autod on sõitnud läbi jalakäijate käsutuses oleva tunneli sellest ajast saadik, kui see rajati.

“Nad ei hooli jalakäijatest üldse, sõidavad keset teed,” kirjeldas tundmatuks jääda soovinud pensionär. “Ükskord seisime kõnniteel autol ees, juht siis tuli ja tõukas meid vaikselt autoga, et me eest ära kaoks. Teine kord kargas juht välja, oli selline 190 sentimeetrit pikk noor mees ja lükkas mind võssa nii, et mürdsin käelu.”

Naise kinnitusele pöördus ta pärast juhtunut politseisse, kuid kuna naine ei pannud tähele ei autonumbrit ega -marki, ei saanud korraldajad suurt midagi teha.

“Meil, pensionäridel, ei ole sellist telefonigi, et pilti teha,” kahtles naine. “Ja kui mees mind niimoodi võssa tõukab nagu too kord, siis auto on ammu enne läinud, kui jõuan reageerida.”

Naine oli mures, sest kõnealusel teel jalutab palju inimesi, samal ajal käituvat seda sõiduteena kasutavad soovrid täiesti süüdimatult.

Uus-Sauga tänava otsas on metallpiire maha sõidetud ja auojuhid kasutavad jalakäijate tunnelit sõiduks Pärnu ümbersõidule.

Ants Liigus

Pärnu linnavalitsuse liikluse spetsialist Toomas Tammela on Uus-Sauga probleemiga kursis, kuid lahendust olukorrale on keeruline leida.

“Peamiselt teevad noored juhid seal pahandust,” märkis Tammela. “Piire sõideti maha juba esimesel õhtul ja nii see läks. Seal puuduvad head lahendused. Ainus variant oleks sinna kraav kaevata, et autoga läbi ei pääseks; aga jalakäijad peavad jätkuvalt läbi saama, nii on kraavi keeruline kaevata. Kui kaevame paremale,

sõidetakse vasakult ja vastupidi.”

Tammela nägi lahendust Vooimehe tänava läbimurde rajamises, kuid millal see võiks valmida, ei osanud liikluspetsialist öelda. “Joonis on olemas, aga tegu on kalli ehitusega,” märkis Tammela.

Üle kõnnitee autoga Selverisse

Jalakäijad peavad olema kergliiklusteel ettevaatlikud Ülejõe Selveri juures Ehitajate tee äärsel kõnniteelgi.

Nimelt kasutavad autojuhid parkimiskohtade puudusel usinalt Selveri parkla ja Ehitajate tee vahelist laoplatsti. Aga et laoplatstile puudub sissesõit, teevad juhid seda üle kõrval jooksva kergliiklustee.

Selveri avalike suhete juht Annika Vilu tunnistas, et olukord, kus osa kliente sõidab üle kergliiklustee kõrvalasuval laoplatstile, on ohtlik ning vajab lahendamist.

“Et Ülejõe Selver on pärnakate ja külastajate seas väga populaarne, siis soovime parkimisala laiendada ning sissesõite mugavamaks ja ohutumaks muuta,” lubas Vilu. “Näeme seejuures kõrvalasuvat laoplatsti võimaliku parkimisalana.”

Vilu kinnitusele otsis Selver juba Ehitajate tee ehitamise ajal koostöövõimalusi maanteeametiga ja linnaga, et leida selles asukohas parim võimalik liikluskorralduslahendus, ja teemaga tegeldakse edasi.

“Oleme valmis tegema vajalikke investeeringuid korraliku parkla rajamiseks ja loodame saavutada positiivse lahenduse Pärnu elanike ja meie klientide jaoks,” lubas Vilu. “Paraku on teema alles lahendamisjärgus ja seetõttu ei ole võimalik rääkida tähtsatest või muudest üksikasjadest.”

Pärnu politseijaoskonna patrullteenistuse vanemavariipolitseiniku Mati Tee kinnitusele ei ole Uus-Sauga tänava lõpus asuval kergliiklusteel siiani ükski juht politseile vahele jäänud.

“Vastavasisulisi väljakutseidki ei ole politseile viimasel ajal laekunud,” nentis Tee. “Liigume selles piirkonnas vastavalt võimalustele. Tunnelis sõitu saaks kindlasti takistada füüsilise tõkkega, samas ei ole kindel, kas see on mõistlik, arvestades kergliiklustee hooldusega, mida tehakse masinatega.”

Ülejõe Selveri parkla osas ei ole politsei saanud ühtegi teadet. Tee hinnangul tuleks sealne parkimiskorraldus üle vaadata ja siis edasi mõelda.

Aialinnud esitlevad ennast vaatlejatele

Milliseid sulelisi ja kui palju meie aedades jaanuari viimasel nädalavahetusel askeldab, selgub ornitoloogiaühingule edastatud andmetest, mis kogutakse talvisel aialinnuvaatlusel.

Talvise aialinnuvaatluse koordinaatori Aarne Tuule sõnade järgi on ettevõtmisel osalemine lihtne ja sellele kuulub vaid tund. Vaatlejal tuleb valida aias või pargis hea nähtavusega vaatluskoht, soovitatavalt lindude toidumaja või toidumispaike lähedal. Toidumaja külastajaid võib vaadelda ka toaaknast, kui sulissõprade söögilaud on lähedal.

Vaatlusandmete edastamisel on tähtis, et üles oleksid tähendatud kõik vaatluspaigas nähtud linnuliigid ja iga liigi kohta märgitud suurim korraga nähtud isendite arv. Tulemused saab sisestada aialinnuvaatluse küsimustikku ornitoloogiaühingu kodulehele.

Viiendat talve korraldataval aialinnuvaatlusel on hariv ja teaduslik eesmärk, et saada teateid aialindude arvukusest, teha järeldusi muutustest ja otsida selle põhjusi.

Talv tagasi osales aialinnuvaatlusel 2501 linnusõpra 1817 paigas üle riigi. Ornitoloogiaühingule edastatud andmete järgi vaadeldi 65 266 lindu 61 liigist. Kõige arvukam vaadeldud liik oli kollaseköhuline toimekas toidumajade küllaline rasvatihane, tema järel rohevint ja põldvarblane. (PP)

Selgusid parimad emakeeles

Emakeeolümpiaadi Pärnu linna piirkonnavoorus jagasid auhinnakohad viis gümnaasiumi ja kaks põhikooli.

7. klasside võitja Iris Epp Sildnik õpib Kuninga tänava põhikoolis ja teda õpetab Kaili Miil. Teise koha pälvinud Karl-Enrik Kriis on Kalle Viigi õpilane Sütevaka humanitaargümnaasiumis ja kolmandaks tulnud Maarja Täht õpib Vana linna põhikoolis, tema õpetaja on Eve Hirvela.

8. klasside parim oli Janeli Arukask Sütevakast (õpetaja Elma Künnapas), teine Lisbet Raedov Koidula gümnaasiumist (Helle Marttila) ja kolmas Angela Dulinets Ülejõe gümnaasiumist (Lembi Lukas).

9. klasside esikoha võitis Sigrid Latt Koidulast (Ebe Saarna), teise koha Karin Allik Sütevakast (Kaili Miil) ja kolmanda Ingrid Kullam ühisgümnaasiumist (Kristiina Pakk).

Kümnenndike esikolmikukohad jagasid omavahel Elma Künnapase õpilased humanitaargümnaasiumist: Annelis Rea, Helo Liis Soodla ja Elo Könninge.

11. klasside seas võitis Liis-Eleen Kalmer (Kalle Viik) ja teiseks tuli Helen Roostma (Elma Künnapas), mõlemad õpivad Sütevakas. Kolmanda koha võitis vastu Triinu Mölder ühisgümnaasiumist (Kadri Piiskop).

Abiturientidest oli võidukas Heleri All Ülejõe gümnaasiumist (Marja Tõnts), Margaret Pulk Sütevakast (Elma Künnapas) oli teine ja Anita Jaanson Hansagümnaasiumist (Inga Kukk) kolmas. (PP)

Pärnumaa raamatukogud püsivad kindlalt pinnal

Urmas Hännile

Pärnu keskraamatukogu direktor Heinike Sinijärv hindas läinud 2013. aastat nii keskraamatukogu kui Pärnu linnas asuva kolme haruraamatukogu ja maakonna 41 raamatukogu seisukohalt kordaläinuks.

„Üle Eesti on tendents, et külastatavus ja laenutuste arv vähenevad,” tõdes Sinijärv.

Siiski saab vähemasti Pärnu keskraamatukogu nentida, et neil on palju positiivset. Head selles mõttes, et raamatukogus kasvas noorte lugejate arv 36 võrra.

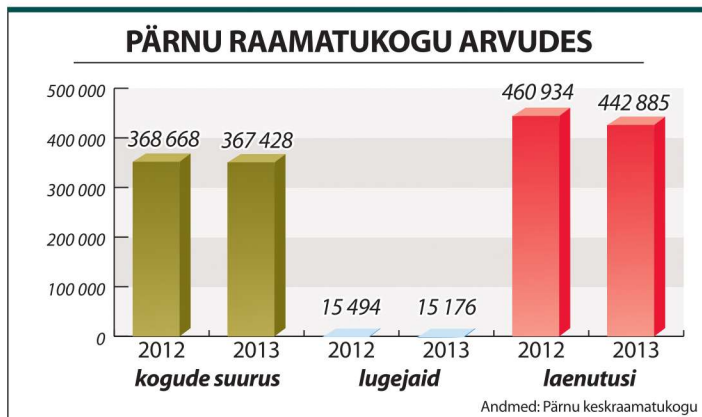
„Kasv on teist aastat ja arvan, et see on meie sihikindla töö tulemus,” hindas direktor.

Kogu pole vaid kogu

Samal ajal on noorte hulgas raamatukogu populariseerimise- ga teha veel piisavalt, sest nooremates klassides agaralt kogu teenuseid kasutanud õpilased muutuvad põhikooli lõpuklassides selles suhtes paraku laisemaks ega külasta kogu enam nii sageli.

Küll leiavad nad vahepeal meelest läinud teotsa jälle gümnaasiumis õppides.

Seda tänu koolidelegi, kus õpetajad ei lepi sellega, et uurimistööd tuginevad enamasti üksnes internetist ammutatud materjalile, vaid nõuavad sellele lisa. Täiendusi ja põhjendusi, mida

õpilane leiab ainult trükiisõnast.

Muidugi aitab raamatukogude laenutajate arvu säilitada see, et kogud pole tänapäeval üksnes paik, kust leiab vajalikku raamatu või kus saab ajalehti-ajakirju sirvida ja internetis käia, vaid need on kujunenud nii seltsi- kui kultuurielu keskusteks.

„Ühelt poolt laenutame raamatuid, teisalt on meil palju üritusi, sest igaüks ei ole lugeja, aga üritame neid ürituste kaudu tuua majja, mis on ise juba nii atraktiivne,” rääkis Pärnu keskraamatukogu direktor. „Maal töötavad raamatukoguhoidjad teevad aktiivselt tööd kogukonna heaks.”

Valdade tugev abikäsi

Õelduga seoses tõdes Sinijärv heameelega, et viimane kui üks Pärnumaa omavalitsus näeb ja hindab kohaliku raamatukogu olulisust ning aitab kogu kestmisel ja teovõimelisusel igati kaasa.

„Meil on väga väikesi raamatukogusid, aga vald ütleb selle

peale, et kui neil sedagi enam pole, siis poleks seal üldse enam mingit tegevust,” nentis Sinijärv.

Sellises kontekstis on igati mõistetav kohalike omavalitsuste rahatugi uute raamatute soetamiseks.

Ehkki riigi abi, vaatamata selle aluseks oleva elanikkonna hoogsale vähenemisele, on tänavu Pärnumaa rahvaraamatukogude teavikute soetamiseks (140 832 eurot) isegi suurem kui mullu (140 395), kulub iga euro kogudele märjaks ära. Ei maksa unustada, et raamatute hinnad aina kerkivad.

Kohaliku omavalitsuse abist on ilmekas näide Pärnu, kus linn eraldas lisaks riigi panusele siinsetele kogudele tarvikute soetamiseks veel ligikaudu 60 000 eurot.

Ideid on varukski

„Raha võiks alati olla rohkem, aga ei saa öelda, et midagi jääks tellimata – kui mõne raamatu puhul tekib eriti suur nõudlus, ole-

me seda juurde ostnud,” märkis Sinijärv.

Seejuures peetakse tellimisel silmas, et tellitava skaala oleks võimalikult lai ja oma lugemise leiaksid kogust võimalikult palju huvigruppide liikmed.

Seda hoolimata sellest, et tinglikult võib lugejad-laenutajad jagada kaheks. Ühed, kes otsivad raamatut meelelahutust, ja teised, kes huvituvad teaberaamatust.

Tõsi, üks mööndus siiski on: eesti kirjanduse arvelt ei koonerdata.

Kui rääkida valdkondadest lähemalt, siis eriti menukad on Sinijärve väitel raamatud, kust saab õppida ise midagi tegema, ehitama, meisterdama.

Samuti on väga populaarsed kirjastuse Petrone Print välja antava „Minu” sarja nüüd juba enam kui 50 raamatut, huviorbiiti on tõusnud Põhjamaade autorite kirjutatud kriminaallood.

Vähenenud on lugejate huvi elulooraamatute vastu.

Mis veel märkimist väärib, on Sinijärve hinnangul Pärnumaa raamatukogude vahel laimatult toimiv raamatute vahetamine: „Võib öelda, et meie maakonnas ei jää ükski lugeja talle vajaliku raamatuta.”

Lugejad on hästi vastu võtnud kogu viimase uuenduse, Pärnu keskraamatukogu välisukse kõrvale paigutatud raamatute tagastamise kasti. Raamatuid võib sinna tagastada ööpäev läbi.

Raamatukoguhoidjate õppekõigult Soome toodi kaasa hulk muudki häid ideid, millest järgmistest teostamist alustatakse kevadel.

Pärnu keskraamatukogus käib raamatuid laenutamas ja perioodikat lugemas keskmiselt 547 inimest päevas. Ants Liigus

TÄISKASVANUD LUGEJATE LAENUTUSTE ESIKÜMMME

2013. AASTA KOLMEL VIIMASEL KUUL

Silvi Väljal „Jussikese seitse sõpra” – 28 laenutust.
Tarmo Jõeveer „Minu Haiti: ellujääja” – 24 laenutust.
Nora Roberts „Whiskey Beach” – 24 laenutust.
Mart Kadastik „Kevad saabub sügisel” – 23 laenutust.
Andrus Kivirähk „Rehepapp ehk november” – 23 laenutust.
Vahur Afanasjev „Minu Brüssel: läbikukkunud euroametniku pihtimus” – 22 laenutust.
Kalle Klandorf „Palgasõdur. Üksik hunt” – 22 laenutust.
Georgette Heyer „Süütu talleke” – 21 laenutust.
Vahur Kersna - „7x7” – 21 laenutust.
Julia Justiss „Galantne võrgutaja” I. raamat – 20 laenutust.

Andmed: Pärnu keskraamatukogu andmed Pärnu linna kogude kohta

Sindi tööstusalale pääsemine paraneb

Silvia Paluoja

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) toetab Sindi tööstusala juurdepääsu ümberehitamist 71 247 euro ja 36 sendiga, Sindi linnavalitsuse projekt oli üks viiest ja ainus kodumaakonnast, millele raha eraldati.

Sindi linnavalitsuse toetust saanud projekti „Tootmismaa juurdepääsu ümberehitus Kalamaja teel” kohta märgib mees Marko Šorin, et kõnealune tee viib peatselt niinimetatud jõesaarel asuvalle alale, millel paikneb linna üks suurematest tööstustest, Sindi Lanka. Aga seal asuvad samuti OÜ Sindi Vee pumbajaam, forellipüük ja tuntuima objektina Sindi pais.

„Probleemi sisu seisneb selles, et omal ajal rajatud tee ei rahulda tänapäeva nõudmisi ja on saanud suureks takistuseks toot-

misettevõtete toimimisel,” põhjendab linnapea Šorin projekti kirjutamist. „Nimelt on tee kalle suurem, kui näevad ette normid, ja libedusetõrjetki on seal raskesti teha. Nii ei ole aga tagatud suurte kaubaveokite ohutu sõit ja mõni transpordifirma on keeldunud libedaga ettevõtte kaupa vedamast.”

Linnapea veendumuse järgi ei saa tootmisettevõtte lubada, et talvel kaubavedusid ei toimu, ja tagajärg võiks olla tootmise ärakolimine mujale, isegi riigist välja.

Olukorrale lahenduse otsimisel ja abi saamiseks pöördus Sindi linnavalitsus EASi, kus suvel avanes lühikeseks ajaks meede, millest küsida tootmisalade arendamise toetust.

„Sindi linnavalitsus elab ettevõtjate tegemistele kaasa ja soovib siinsete ettevõtete arengut ja edu soosida,” jätkab Šorin. „Se-

da enam, et Sindi Lanka juhid on rääkinud perspektiivsest laiendamisest, kui sellised takistused nagu halb tee aastaringset tootmist ei pärsiks. Meie eesmärk on anda eeldus kaubamahtude suurenemiseks ja töökohtade lisandumiseks.”

EAS otsustas toetada kokku 1,12 miljonit euroga peale Sindi veel Hiiumaa Käina, Viljandi Kantremaa ja Rakvere Paemurru tööstusala ning Põltsamaa Kuiperjanovi ja Kingu tänava piirkonna tööstusala.

Sindi linnavalitsus saab peatselt välja kuulutada ehitushanke, et leida Kalamaja tee tootmismaa juurdepääsu ümberehitaja. Tööde algus on kavandatud aprilli- maisse, kuid tolmuvaabakatte paigaldamine jääb sügissuvesse, et anda teele aega vajuda. Sindi linna omaosalus projektis on 15 protsenti ehk 12 500 eurot.

Pärnu katsetab teeaukude uutmoodi lappimist

Eno-Gerrit Link

Teekatte taastamistöödele spetsialiseerunud osühing Maden Grupp muretseb Pärnusse „liikuvat asfalditehase”, mille abil teedesse tekkinud lõukauke parandatakse.

Pärnu linnavalitsuse majandusosakond jälgib uue tehnoloogia kasutamist huviga ja kui kvaliteedi ja hinna suhtes kokkuleppele jõutakse, kasutatakse sedasama tehnoloogiat sel talvel ja kevadel veelgi.

Kui varem on Pärnus külmal ajal kasutatud teedele tekkinud lõukaukude lappimiseks külma täidist, mis tihedama liikluse korral sealt paari nädalaga välja sõidetakse, siis uue tehnoloogiaga paikamine peaks andma püsivama tulemuse.

Lao ja Hirve tänaval tehtud proovitöödel oli kohal masin „järeletoetava asfalditehasega”, mis kasutab teeaukude paikamiseks kuumat segu. Kasutusel on vana asfaltbetoon, mis purustatakse ja lisatakse sellele bituumenit. Nii on kohe võtta umbes samasuguse, 150–170kraadise temperatuuriga asfaldisegu, nagu suvel tehastest tuleb.

Pärnu linnavalitsuse majandusosakonna teede peaspetsialisti Jaak Kanniste sõnustis tellis linn lõukaukude uutmoodi lappimise esiti paaril tänaval ja vaatab, milline on töö tulemus.

Kui tulemus linna rahuldab ja hinna suhtes kokkuleppele saadakse, sõlmatakse Kanniste kinnitusele Maden Grupiga leping lõukaukude paikamiseks kuni suveni.

Uue tehnoloogia järgi mak- sab lõukaukude lappimise ruutmeeter umbes 40–50 eurot, mis on samas suurusjärgus varem kasutatud meetoditega. Ants Liigus

REKLAAM

Lõppes 2013. aasta juunist detsembrini toimunud Hyundai proovisõidukampaania.

10. jaanuaril loosis Hyundai Motor Balticu esindaja Kelli Kook kõigi sel ajavahemikul Hyundaiaga proovisõitu teinute ja ligi 500 registreerimislehe hulgast välja õnneliku võitja – **Estraveli 5000-eurose reisitšeki võitis Madis Aednik.**

Madis Aednik tegi proovisõitu Amserve Auto Pärnu esinduses Hyundai i40-ga. Ta tuli proovisõidule juhuslikult: oli Pärnus rattaga sõitmas, kuid olles varem näinud lehes kampaania reklaami, astus esindusest läbi. 10. jaanuari loosivõidust teatav telefonikõne tundus võitjale algul raadiojaama naljana. Äsja Vietnamist ja Kambodžast saabunud Madis oli siiralt rõõmus, et saab taas kohvrid pakkida ning veel läbi käimata maid avastada.

Kampaania käigus müüs Pärnu esindus 45 uut Hyundai.

Hyundai Motor Company on kiiresti kasvanud üheks maailma suurimaks autotootjaks, kuuludes tootmismahult autotööstuse esiviisikusse ning paistes silma esmaklassilise kvaliteedi poolest. Sellest annavad tunnistust ka mitmed auhinnad. 2010. ja 2011. aastal pälvis Hyundai AutoBildi kvaliteetseima automargi tiitli.

Amserv Pärnu
Pärnu, Tallinna mnt 89a
Tel 445 5740
info.parnu@amserv.ee

AMSERV

Ain Pajo jagab aega trükiäri ja piimakitsede vahel

Anu Villmann

“Räägitakse, et inimesed põgenevad maalt linna, aga on vastupidi – suunas minejaidki, näiteks meie tulime omal ajal trükikojaga Pärnust väiksemasse kohta, Sinti,” ütleb AS Pajo juhatuse esimees Ain Pajo.

Tegelikult peab 53aastane trükistööstur silmas rohkem seda, et vähemalt kord nädalas hüppab ta autorooli ja sõidab kaugelt Võrumaalt Misso vallast Pärnumaale Sinti.

Aastaid suvepealinnas äri ajanud ekspärnakas, kes avas 1994. aastal kaasa Rutiga maakonna esimese nüüdisaegse fotoilmustusäri ja omas aastaid Pärnu Vana turgu, elab nüüd Võrumaa metsade vahel.

Trükikojas käib Pajo kui komanderingus, sest loeb end pigem põllumajandusettevõtjaks.

Pajod peavad Missos Kimala-sõ külas Andri-Peedo talus piimakitsi.

“Ongi mul paras aeg trükikojast eemale tõmbuda. Noored saavad ise tegutseda, ei pea neile ette ütlema, mida teha,” põhjendab Ain Pajo vaikelu taandumist trükiaärist, mida juhib nüüd tema vanim tütar Karmen Vesselov.

Oma perekonnast on “Sindi ainukeses ja suurimas trükikojas”, nagu perepea seda naljatamisi kutsutakse, tööle veel noorim tütar ja poeg.

20 aastat

Eelmisel nädalal Pärnu Rannahotellis oma 20 aasta juubelit pidanud AS Pajo tegevus on viimasel aastatel kindlalt tõusuteed rühkinud. Äsja lõppenud 2013 oli üle tüki aja hea rahulik kasvuaasta.

“Kõik sujus ootuspäraselt, ilma suuremate muudatusteta. Nipet-näpet vahetame igal aastal tehnikat välja ja tegime seda ka mullu,” räägib Ain Pajo.

Üks kahest eelmisel aastal ostetud masinast – tuttuus voltimismasin – jõuab pärle jaanuari lõpus.

“Seni oli meil ainult üks B1-formaadis paberi voltimismasin ja see ei jõudnud enam tööd ära teha, sest mahud on sedavõrd palju kasvanud,” selgitab omanimelise trükikojaga omanik.

Kõrva tehnikapargi uuendamiseks on trükikoda täiendanud töötajate ridu. Praegu on ettevõtte tööloodes inimese ringis. Neist kümnekond on tööle võetud viimase poolteise aasta jooksul.

Käive ja kasum on näidanud ootuspäraselt edasiminekut: näiteks mullu oli trükikojaga müügitulu 4,5 miljonit eurot, mis on üle miljoni euro enam kui 2011. aastal.

Pajo ütlust mööda võlgneb trükikoda oma pikaajalise edu väärt töötajatele.

“Asjatundlike inimeste tuumik on see, mis loeb,” teab trükistööstur. “Uut tehnikat võid osta, palju tahad, aga inimesed peavad seadmetele järele jõudma ja oskama neid käsitseda. Trükinduses lähevad masinad aina keerulisemaks.”

Innovaatiline trükiseade – ja neid on Pajol rohkem kui üks – lihtsustab küll trükkali tööd, ent masina selgeks õppimine võtab väga palju aega.

Pärnu tolmu jalgelt pühkinud ettevõtja Ain Pajo satub Võrumaalt Pärnumaale vaid kord nädalas, kui käib Sindis omanimelise trükikojaga tegemisi kaemas. “Elan nüüd Missos ja kasvatan piimakitsi,” selgitab ta.

Ants Liigus

Eesti trükiaäris koolitatakse trükkaleid valdavalt tööandja juures, otse koolipingist tulnud masina tagant naljalt ei leia.

Esimene väljaõppeperiood vältab ümmarguselt kaks aastat. Juhtub siis spetsialist masinat vahetama ja teise peale tööle mine-ma, kulu oma pool aastat, enne kui uue seadme nõksud kätte saab.

“Meil on vedanud: inimesed on koolitatud ja tööjaotus olemasoleva tehnikapargiga enam-vähem paika saanud,” kiidab omanik.

Kõik justkui sujuks, on vaid üks „aga“: Pajo trükikojamaja on puupüsti täis.

Ruumi napib, aga laienemisele ei tihata veel mõelda. Vähemalt mitte sel aastal.

Tänavust peab Ain Pajo “maharahunemise aastaks” pärast tunamulluseid suuri investeeringuid masinaparki.

Kui olemasoleval pinnal enam kuidagi välja ei vea, võetakse plaani juurdeehitus. Ruumi selleks 8000ruutmeetrisel kinnistul jagub.

Kui mõne aasta eest lootis AS Pajo tõusta Eesti viie suurema poognatrükikojaga sekka, on see eesmärk nüüdseks täitunud ja

Ain Pajo peab koos kaasa, väimehe ja keskmise tütre Linda-ga (pildil) Võrumaa servas Misso vallas Andri-Peedo talus Tüüringi tõugu kitsi.

Erakogu

trükikoda kuulub kindlalt esikolmikusse.

Ettevõtte on spetsialiseerunud brošüüride, väiksemate reklaam-trükiste, ajakirjade, õpikute, töövihikute trükikimisele ja köitmisele. Valmistatakse ka raamatuid, katalooge, plakateid, manuaale, kalendreid, visiitkaarte, märkmikke.

Aastas käib trükikojast läbi 1000 tonni paberit. Tooraine tu-

leb Soomest, Rootsist, Saksamaalt ja Aasia riikidest.

Vähemalt korra päevas saabub puhas paber Sinti ja niisama tihti lahkub siit valmis toodang.

Sotsiaalaudit trükikojas?

Otsetellimustena läheb eksporti ümmarguselt pool toodangust, ettevõtete kaudu jõuab piiri

“Näiteks üks suur rahvusvaheline ettevõtte, mis toodab ja pakendab ümbrikke, tellib oma etiketid meilt. Ümbrikud lähevad pea kõik välismaale müüki ja ühes ümbriku meie etiketid,” teatab Ain Pajo.

Paljud ei pruugi lugemise kõrvalt ajakirja trükija kohta uurida, aga huvitav on teada, et Pajo on aastaid trükkinud Eesti kultuuriajakirju ja multifilmitelgelastega lasteajakirju.

Koostöö animatsiooni- ja lasteajakirjaga väljandmisel tähendab seda, et tellija teeb trükikojas sotsiaalauditi.

Pajole on välisaudiitorid aastate jooksul kaks sellist teinud. Maailmanimega filmitootja ei saa ju lubada, et tema ajakirju toodetakse tehases, kus kõik pole eeskujulikult korras.

“Audiitorid on uurinud meie töökorraldust ja -tingimusi, ega meil ole lastetööjõudu ja naistemeeste vahel palgalisi erinevusi, milline on tööajavarustus ja nii edasi. Ei uurita otseselt toodangut – see peab niigi tasemel olema –, vaid just töökorraldust,” kirjeldab Pajo.

Kodumaise trükistööstuse seisundit hindab Ain Pajo heaks. “Rootsi ja Soomega võrreldes

läheb meie trükikodadel väga hästi. Põhjamaad jäid buumi ajal unelema ega teinud mahukaid investeeringuid. Sealsete trükikodade tehnika on vanem kui meil Eestis, nad on meist maha jäänud,” teatab ta.

Et meil on trükistööstusi hoogsalt arendatud, kuulub marjaks ära siis, kui majanduses pole just kõige edukamad ajad.

Tänu moodsamatele masinatele näevad eestlased kvaliteetse ja hinnaklassilt odavama tulemi nimel vähem vaeva kui Soome ja Rootsi trükikojad.

Pole harv, kui Soome, Rootsi, Taani ja Hollandi partnerid mõeldavad Pajo masinaparki pika tunustava pilguga.

Olgugi et lõviosa maailma rõiva- ja jalatsitootmisest asub Aasias, ei ole kogu trükistööstuse sinaminek mõeldav.

Ajalehed-ajakirjad, muud kiireloomulised trükised tehakse ikka kohapeal, sest need on vaja kohe kätte saada.

Tõsi, Hiina ja India on küll kõvasti trükistööstuse arendamisse raha paigutanud, kuid nagu Aasia maade puhul sageli reeglilik, panustatakse seal pigem kvantiteeti kui kvaliteeti ja trükikodadesse ei soetata trükitehnika viimast sõna.

Pika tellimis- ja tarneaajaga asju, nagu näiteks raamatuid ja mitmekesiseid ajakirju, lastakse aga Hiinas ja Indias valmis teha ka Eesti turu jaoks.

Tulevik on Võrumaal

Kaugelt Võrumaa metsade vahelt 250 kilomeetrit Sinti ja tagasi uhada on jupp maad, et korra nädalas endiste liistude juurde naasta.

Aga Ain Pajole säärase elu- ja töökorraldus sobib, sest nii on põhjust aeg-ajalt läbi ilusa Eesti-maa tühiseda.

Et tõttuud nii Pärnu- kui Võrumaal koju söögilauda tikuvad, on Pajo pere harjunud.

“Palju kurvem oleks see, kui keegi lastest mu 20 aastaga üles ehitatud ettevõttest midagi kuulda ei tahaks. Praeguse seisuga pole keegi pereärist kaugemale läinud. On käidud ära, mujal koolid lõpetatud, aga kõik on koju tagasi tulnud,” on isa rahul.

Missosse sattusid Pajod 1990-ndate teisel poolel, kui otsids endale sinna maakodu. Vana talukoht taastati ja nüüd on see ekspärnakatele päris kodu.

Elamise mõttes on paik ideaalne: ilus loodus ümberriigi, järv loksab ukse all, Läti piirini on vaid kolm ja idapiirini viis kilomeetrit.

Viimased viis aastat on Pajod seal koos keskmise tütre Linda ja väimehega Saksas päritolu piimakitsi kasvatanud.

Nüüd ollakse sealmaal, et pudelipiim on poodides müügil. 2014 tuleb perele esimene suurema tootmisega aasta.

Kumb on põnevam, trüki- või kitsepiimaäri?

“Eks kummaski ole oma võlu,” muheleb ettevõtja.

Praegu näikse igal juhul paeluvamad 60 pruuni ilusa näoga lüpsilooma laudas. Neist kõnelemine paneb Ain Pajol silma rohkem sarama kui trükisoojad volidud.

“Meie kitsekasvatuse utsitajaks on Eesti lambakasvatuse selts, mille juhatuse ma kuulun. Tõukitsi on Eestis veel väga vähe, aga meie karjast pärit tõuparandajaid leiab juba saartest Ida-Viruni,” on trükistöösturist põllumeheks pöördunud uhke.

Trükikoda töötab seitse päeva nädalas ja ööpäev jutti. Siin valmistatakse põhiliselt brošüüre, reklaamtrükiseid ja ajakirju, õpikuid ja töövihikuid, kuid trükatakse ka raamatuid, katalooge, plakateid, manuaale, kalendreid, visiitkaarte ja märkmikke.

Jaapanis on lõpusirgel rahvusvahelisi loomakaitsjaid vihastanud iga-aastane delfiinipüük.

► KOMMENTAAR

Kiievis mäss ja lahingud

Seda stseeni tasus näha – poksi raskekaalu maailmameister, poliitikasse sukeldunud ja ülemraadas üksnes tühipalja vaheleisemise kaklejaid lahutanud Vitali Klitško püüdis sama teha väljakul, seistes näoga löögiriistu omavate opositsiooni- ja seljaga julgeolekujõudude poole, et peatada esimesi ründamast teisi ja sai... tulekustutivahtu näkku! Esimest korda karjääri jooksul. Kuna selgelt omade poolt, siis tekkis küsimus: kui omad need omad on?

Üks on selge – kui Ukraina sündmused mullu 21. novembril vallandusid, ajendatuna valitsuse otsusest mitte alla kirjutada assotsiatsioonilepingut Euroopa Liiduga ja sõlmida lepingud hoopiski Moskva juhitud tolliliiduga, siis kulges pahameeletorm rahumeelsetes vormides. Sellele tegi lõpu valitsuse Vilniuse kohtumise järgne katse protestiavalduks jõuga lõpetada (ööl vastu 30. novembrit).

Pärast seda kontsentreerus protest Kiievisse, esialgu n-ö taustaks seal 5.–6. detsembrini toimunud OSCE välisministrite kohtumisele, kuid siis jäädigi keskvaljakule ja selle ümbrusse. Vahepealseks värvikaimaks lisandiks tuleb pidada 30. detsembri nn auto-Maidani, kus siis euro(opa)meelsed autoomanikud sõitsid signaali andes ümber peaminister Mõkola Azarovi ja Vladimir Putini Ukraina esisõbra Viktor Medvetšuki residentside (president Viktor Janukovõtši oma lähedus oli aegsasti blokeeritud).

Mulluse 40 päeva kokkuvõtte oleks: opositsiooni baaslaagri ja püsiva kohaloleku kinnistumine Kiievis Maidanil koos igapäevase suurmiitinguga kolme opositsiooniliidri Klitško, Arseni Jatsenjuki ja Oleh Tjahnõboki osalusel. Seda saatis vanglas istuva Julia Tõmõšenko, kelle vabastamine oli pikalt lääne peanõue Ukraina juhtidega suhtlemisel, sära järkjärguline kustumine, liidriks tõusis Klitško.

Et muutused toimusid mujalgi Ukrainas, andsid kinnitust selle aasta teated Lenini kujude mahavõtmisest nii Kesk-Ukrainas kui Odessas, mis mõistagi on järjekes Lenini kuju mahavõtmisele Kiievi kesklinnas(!) mullu 8. detsembril ehk vahetult pärast järjekordset jõu kasutamist opositsiooni vastu.

Kuna kogu Ukrainas pidavat seisma veel umbes 1300 Leninit, on see paras koht mõtisklusteks selle üle, kui palju Ukraina on meist arengus maas. Kui juurde arvestada, et oma paarsada Leninit võeti maha 2004–2005 nn oranži revolutsiooni kõige kuumemas faasis.

Mainin Lenini kujude (hilinenud) kallale minekut kui kindlat tundemärki sündmuste radikaliseerumisest, milles praegune faas saabus 10.–11. jaanuaril, kui opositsioon üritas päästa kolme noorurit, keda süüdistati vabariigi monumendi õhkimiskatses kolm aastat tagasi. Läks verevalamiseks ja viimane pühapäev nägigi täiesti uut kvaliteeti: üks osa opositsioonist tuli keskvaljakule selgelt lahingut pidama, sest neil olid kaasas kaikad, vahendid süütepommide, Molotovi kokteilide ja muu taolise tegemiseks. Varustusest ehk tavamass ergutas neid igati kokkupõrkeiks julgeolekujõududega, mille ajendiks olid saanud 16. jaanuaril ülemraadas vastuvõetud otsused, mis püüdis protestide avaldamist. Ja lahingud vallandusid...

Enne seda praegugi rulluvat traagikat ehk siis 19. jaanuaril toetas kogu väljakul olnud mass ehk veetse opositsiooni ühisavalduks, milles esireks kuulutati valitsusenumuse otsused riigipöördeks, teiseks teatati ülemraada opositsioonisaadikuist ja nendega liitunud Rahvusnõukogu moodustamisest ja kolmandaks lubati korraldada Janukovõtši ja tema poolehoidjate võimult mahahäälletamine (pluss veel kolm punkti samas vaimus). Teisisõnu, pühapäevast peale ei tunnista Ukraina opositsioon võimustruktuure ja "temaga seotud rühmad" (väidetavalt on need Tjahnõboki mehed või jalgpalliklubide omad – samuti võimudega seotud mehed) peavad lahinguid julgeolekujõududega. Mõistagi on need grupikaklused ennekõike surveavaldus võimule, et too soostuks opositsioonile vastu tulema uute, ennetähtaegsete presidendivalimiste väljakuulutamise.

Samal ajal on lubatu ja lubamatu raamid Kiievis ammu ületatud ja viidud piirini, mille ületamine tooks ilmselt kaasa veresauna, asi, mida konflikt poolled ilmingimata üritavad vältida.

President on siiani keeldunud opositsioonijuhitidega kohtumast, pakkudes selleks enda nimel tegutsevat seltskonda. Raske öelda, milliseks võib kujuneda lahendus, ent on vaja tõsisemat vahendajat kui kohalik kirik. Esialgu ei julge riskida keegi ei läänest ega idast. Pealegi rullub kõik ühel ajal Süürias ja selle ümber toimuvaga.

Meeleavaldused Kiievis on kasvanud rahutusteks president Viktor Janukovõtši režiimi vastu.

Reuters

Toomas Alatalu

politoloog

Poola peaministri Donald Tuski ja tema Briti kolleegi David Cameroni vahelt on läbi jooksnud priske must kass: ajaloolised liitlased loobivad vastastikku süüdistusi.

Reuters

Migratsioon paljastas lõhe Briti ja Poola vahel

Kalev Vilgats

Kuigi Briti peaminister David Cameron oli sunnitud oma tööjõu vaba liikumise vastased plaanid Euroopa Liidu protesti peale riulisse panema, on palju kahju juuba tehtud, kirjutab Briti The Financial Times.

Sõnasõda Briti pea- ja Poola välisministri vahel paljastas pinged Euroopa Liidu seaduste üle, mis tagavad kodanike õiguse piiriüleseks töötamiseks. Vahelahendus, mida pakkus Cameron – Suurbritannia ei maksa Poola töötajale sotsiaaltoetust laste eest, kes elavad Poolas –, tõi esile eemaldumise kahe riigi vahel, keda kunagi peeti Euroopas loomulikeks liitlasteks.

Kohe näha: vanad sõbrad

Ühendkuningriik kostis Poola eest ühinemisel ELiga 2004, mõlemad riigid on ELis liberaalse majanduse ja ameerikasõbralikkuse lipukandjad. Ometi on järjest enam kohti, kus teineteisele silma ei vaadata.

Halvenevate suhete märgiks annetas Poola peaminister Donald Tusk hinnatud Arsenal klubi jalgpallurisärgi, mille oli talle kinkinud Briti kolleeg, heategevuslikule oksjonile – see oli osa Poola poliitikute suuremast kampaaniast eemalduda Suurbritanniast.

Samal ajal virutas Nobeli rahulaureaat ja endine Poola president Lech Walesa Cameronile tagasi, süüdistades Ühendkuningriiki Poola reetmises 1939. aastal, kui Poola jäeti üksinda silmitsi Saksamaaga.

"See on vastus, mis peegeldab avalikkuse suhtumist sidemetesse Ühendkuningriigiga," kommenteeris Poola rahvusvaheliste suhete instituudi juht Marcin Zaborowski, kes, nagu paljud teisedki Poola eliidist, on saanud hariduse Suurbritannias, "me saame Ühendkuningriigiga läbi, kuid nad ei pinguta eriti, et olla abivalmis."

Selline vaade erineb radikaalselt Briti konservatiivse parlamendiliikme Daniel Kawczynski omast, kes on sündinud Varssavis: "Ükski riik pole näidanud üles suuremat pühendumist ja arvesta-

Mis neil inglastel poolakate vastu on? Kellele ei meeldiks selline torunaine sõbralikust Poolast?

Internet

mist Poolaga kui Ühendkuningriik," kirjutas ta Financial Timesis.

Ent paljud poolakad on olnud skeptilised Briti kavatsuste osas nende riigi suhtes. Mäletatakse, kuidas London leppis Poola sõja järgse ülevõtmisega NSV Liidu poolt ja Poola vägedel keelati osaleda Londoni võiduparaadil 1945. aastal.

Ühendkuningriik oli üks vähe-seid vanu ELi liikmeid, kes viivitamatult avas oma tööturu keskeurooplastele. Sellest ajast on sajad tuhanded poolakad leidnud endale Ühendkuningriigis uue kodu.

Poola – avatud pakkumistele

Poolale, ainsale ELi liikmele, kes ei kannatanud majanduskriisis, on see kinnituseks, et on välja kasvanud faasist, kui teda peeti ebaküpseks Euroopa riigiks.

"Olime mõelnud, et Poola on suutnud ennast vabastada sellist sorti uuskolonialistlikust vaatest, mistõttu Cameroni kommentaarid üllatasid," ütles Pawel Swieboda, DemosEuropa mõttekoja president, "me pöördume tagasi jagatud Euroopa juurde – parem ja halvem Euroopa, rohkem ja vähem tsiviliseeritud riigid."

Nüüd on küsimus selles, kui palju ühiseid huviseid on Ühendku-

ningriigi ja Poola vahel jäänud. Koostöö jätkub kildagaasi uurin-gute vallas, tugevad on äri- ja erasidemed, kuid analüütikute arvates napib ühiseid teemasid.

Kõige ilmsel erimeelsuste avaldus on ELi kulutuste küsimu-ses. Poolale kui suurele netosaajale on see prioriteet. Ühendkuningriik kui suur netoandja soovib kulusid kärpida.

Kuigi Poola jagab Ühendku-ningriigiga mõnd liberaalset seisukohta ja on jäänud väljapoole euroala, on Varssavi selgelt rohkem ELi-meelne kui London. Varsavil pole erilist isu toetada Londoni katseid algatada inglaste positsiooni üle ELis uusi läbirääkimisi, mis eelneksid võimalikule referendumile, kas Ühendkuningriik peaks jääma ELi liikmeks.

Nüüd valmistub Poola saatma oma vägesid Prantsusmaa juhita-vale stabilisatsioonimissioonile Kesk-Aafrika Vabariiki, et vastata Prantsuse presidendi Francois Hollande'i püüdlustele tugevdada kahe riigi vahelisi sidemeid.

"On näha, et Poolal on tõsi taga tõsiste partneritega," rääkis välispoliitika ekspert Eugeniusz Smolar, kes juhtis kunagi BBC nüüd väikivat poolakeelset toimetust, "kuid Ühendkuningriigil ei paista olevat ei ideed ega pakkumist Poolale."

Rootsi 20 tippjuhi palgatabel

Joel Haukka, Stockholm

Rootsi päevaleht Dagens Nyheter avaldas kahel leheküljel ülevaate Rootsi suurettevõtete 20 tippjuhi palganumbri-dest 2012. aastast.

Kõige tipus on Rootsi-USA kontserni Autoliv juht Jan Carlson. Autode turvasüsteemide arendaja, tootja ja müüja pealiku sissetulek oli 46 miljonit Rootsi krooni, mis 2011. aastaga võrreldes oli 21,5 miljonit rohkem.

Kõige vähem teenis Nordea panga juht Christian Clausen, kelle tulu oli kõigest 12,7 miljonit krooni, mis oli aasta varasemaga võrreldes 3,6 miljonit krooni vähem.

20 tippjuhi hulgast leiab 13. kohalt meditsiinitehnoloogia firma Elekta presidendid ja juhatuse esimehe Tomas Puusepa 15,9 miljoni kroonise sissetulekuga, mis aastaga tõusis 9,3 miljoni krooni võrra.

1955. aastal sündinud Puusepp on oma praeguses ametis 2005. aastast. Tema isa, nüüdseks juba manalamees, oli president Lennart Meri käsundusohvitser. Tomas Puusepa Pärnus sündinud ema elab siiani Stockholmis lähedal Täby kommunis.

Hollande – Euroopa uus esimene kloun

Kolumnist Ruth Dudley kirjutab konservatiivses Iiri päevalehes The Irish Independent, et oma poliitika ja armuafääriga näitlejatariga haavab Francois Hollande Prantsuse presidentuuri tulevikku: "Hollande Viienda Prantsuse Vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljakutse Silvio Berlusconi Euroopa esimese klouni tiitlile. See on hõrk seebiooper, mida prantslased teatud tasemel naudivad. Teisel tasemel on nad õnnetud ning targad pead kahtlevad esimest korda, kas poleks õige mätta Viies Vabariik ja minna tagasi parlamentaarse vabariigi presidendina on lausa õnnetus. Ta on heitnud väljak

► LÜHIDALT

Rännak klaverimaailma

Helilooja ja muusikateadlane Alo Põldmäe jagab neljapäeval Pärnu keskraamatukogu suures saalis huvilistega põnevaid fakte klaverist ja klaverimuusika ajaloost, Pärnust kui klaverimeistrite linnast ja paljust muust.

Alo Põldmäe on lõpetanud Tallinna riikliku konservatooriumi kompositsiooni eriala Heino Elleri õpilasena ja töötanud muusikatoimetajana Eesti Raadios ja Tallinnfilmis, muusikaosakonna juhatajana Eesti teatri- ja muusikamuseumis, pedagoogina Georg Otsa nimelises muusikakoolis ja Tallinna muusikakeskkoolis.

Samuti laulis ta ansambli Collage. Tema heliloomingusse kuuluvad kaks balletti, kolm kammerooperit, muusikal, lastelaule, filmimuusikat. 2009. aastal asutas ta Eesti klaverimuuseumi. (PP)

Konkurss koolinoortele

20. jaanuarist 20. veebruarini korraldab Pärnu keskraamatukogu muusikaosakond taas traditsioonilise koolinoorte muusikateemaliste kirjutiste konkursi, mille tingimused on lihtsad: kirjutise pikkus peab olema vähemalt üks lehekülg ja teema saab igalüks ise valida, kuid see peab olema muusikaga seotud (lemmiklauljatest, muusikasaatest või filmist, video- või konsertdiarvustust, reisilt saadud muusikaelamus vms).

Konkursil hinnatakse töid kahes vanuseastmes, noorem aste on 7.–9. klassini ja vanem aste 10.–12. klassini. Auhinnaks on CDd, kontsertide ja teatritenduste piletid. (PP)

Käsitöövaipade näitus

Pärnu Endla teatris avatakse reedel OÜ Valley käsitöövaipade näitus, kus eksponeeritakse vaibakunstnike Heleri Alexandra Sitsi ja Ruth Vaseli loomingut aastatest 2011–2013.

“Viimase nelja aasta jooksul on Valley OÜ esitlenud meie loomingut Saksamaal Hannoveris toimunud Domotexi messil ja pälvitud sellega rahvusvahelist tähelepanu ja kiitust eestimaisele toodangule. Näitusel esitlemisi Hannoveris eksponeeritud käsitöövaipu kõigist neljast aastast ja mitut teist huvitavamat teost viimaste aastate loomingust,” tutvustas Heleri Alexandra Sits.

Värviküllastele fantaasia-vaipadele lisavad maalähedast õhgu etnoteemalistel vaibad ja kogu ekspositsiooni tasakaalustavad noore Tartu poeeti Võiike Kulmuse luuletused.

OÜ Valley on tootnud käsitaftingvaipu alates 1996. aastast. Tegu on valdavalt eritellimusel valminud naturaalset materjalist käsitöövaipadega, mistõttu võib iga vaipa lugeda kordumatuks teoseks.

Kuna enamik Valley OÜ eksklusiivsest toodangust eksporditakse Skandinaaviasse ja Lääne-Euroopasse, on Pärnus aset leidva näituse eesmärk tutvustada kodumaal valminud käsitööd kohalikule rahvalegi.

Näitus on üleväl 28. veebruarini. (PP)

Raamatukogu ootab lugejaid peole

Anu Jürisson

Pärnu keskraamatukogu alustas oma aasta-päevakuud külastajamänguga, ootab sel laupäeval kõiki oma majja perepäevale ja lõpetab kuu konverentsiga, kuid tähistab 105aastaseks saamist kogu aasta läbi.

Külastaja- ja lugejamängu küsimuseks oli, kus asuks praeguses Pärnu linnapildis ELEVANDI uulits – sest just seal avati 7. jaanuaril 105 aastat tagasi Pärnu esimene rahvaraamatukogu, maksuta avalik lugemistuba.

Seda, kus see uulits asus, võib keskraamatukogu turundusjuhi Krista Visase kinnitust mööda lähemalt vaadata kolmanda korruse lugemissaalis näitusel “1909: 105 aastat lugemistoa avamisest Pärnus”. Praegu pargivad selles kohas teatri ees autod.

Lugemistuba asus linna rahvamaja kolmandal korrusel, inimesed said algul tulla sinna tasuta raamatuid ja ajalehti lugema ning eriti popiks muutus see, kui esimene ilmasõda algas: siis käidi rindeuudiseid lugemas.

1924 ehk 90 aastat tagasi hakati raamatuid koju laenutama.

Raamatukogu on Pärnus palju kolinud ja tähistas mullu samuti ümmargust tähtpäeva – täitus 10 aastat viimasest suurest kolimisest üsna ELEVANDI uulitsa lähedale, oma majja.

“Siia majja kolisime niimoodi, et kojulaenus kolis Mai keskest, kus praegu on Ranna raamatukogu; lugemissaal, muusikaosakond ja administratsioon kolisid Rüütli tänavalt, lasteosakond tuli uue kunsti muuseumi ja kesklinna tenniseväljakute vastas olevast puumajast Nikolai tänavalt ning Saksa lugemissaal tuli Jalaka tänavalt,” muheles Visas.

Lugemistoa avamise õige daatum on 7. jaanuar, kuid keskraamatukogu tähistab seda 25. jaanuaril ehk sel laupäeval tasuta perepäevaga kõigile lugejatele ja maja külastajatele ning maja on tavapärasest paar tundi kauem lahti.

“Mujal maailmas selliseid asju tehakse ja otsustasime, et teeme ka,” rääkis Visas.

Perepäev

Päeva alustatakse kõige väiksemate lugejatega ehk Mürakarukooliga, mis muidu käib koos üle nädala kolmapäeviti – oma olemuselt on see beebikool, kus käivad ühes emade-isadega poolteise kuni nelja-aastased lapsed ja arendavad ennast laulude ja mängudega Katrin Hildunen-Alvela juhendamisel.

Samale päevale on toodud veidi vanematele, eelkooliealistele mõeldud Karude jututubagi. Seekord tuleb külla näitleja Triin Lepik naabermaajast, otse teatritendusel “Hiired põõningul” ja loeb ette paar vahvat sünnipäevajuttu.

Kohal on näomaalija ja kuna just praegu käib Nukitsa konkurss, kus valitakse kahe viimase aasta jooksul ilmunud parimat lasteraamatut ja illustraatorit ning kõik raamatud on keskraamatukogus välja pandud, saavad lapsed neid sirvides mõne raamatutegelase valida ja lasta põse või kää peale joonistada.

Täiskasvanutele on töötuba tegema kutsutud Maarja-Magdaleena gildi meister Kadri Rebane, kes õpetab, kuidas ise üks ilus pross valmis teha.

Pärnu esimene lugemistuba asus linna rahvamaja kolmandal korrusel (maja keskel), paremale jääb jõgi.

Olaf Esna erakogu

Raamatukogud kujunevad lugemise ja laenutamise kõrval sellisekski kohaks, kus midagi huvitavat toimub. Pildile jäi Mürakarukool.

Pärnu keskraamatukogu

Kes tahab, saab lugemissaalis proovida, kuidas on lugeda raamatuid e-lugeriga, sest raamatukogul on plaanis alates veebruarikuust hakata lugereidki välja laenutama.

Ja kuna raamatukogudes tuli kasutusele e-kataloogi uus versioon, õpetavad maja töötajad, kuidas selle abil iseteeninduses endale raamatuid otsida ja broneerida.

Toimub vanade raamatute laat. Kui varem on raamatuid, mida raamatukogul endal enam vaja pole, tasuta ära antud, siis seekord andis linnavalitsus raamatukogule loa neid soodsama hinnaga müüa.

Nii lähedavad vanad köited taas kasutusse ja raamatukogu saab selle tulu eest soetada uusi raamatuid.

Raamatukoguhoidjad avavad selleks päevaks majas kohviku, mis kannab raamatukoguhoidjate kaitsepühaku Aleksandria Katariina auks nime “Katariina juures”, ja pakuvad seal omaküpsetatud kooke. “Lugejad saavad proovida, kui head küpsusmeistrid me oleme,” rääkis Visas.

Kogu aasta on lasteosakonna raamatukoguhoidjad silma peal hoidnud aktiivseimatel noortel laenutajatel ja perepäeval kuulutataksegi välja nende seast kõige rohkem silma jäänud: “Tubli lugeja 2013”.

Raamatukogu muusikaosakond sai eelmisel suvel uue nüüdisaegsema digiklaveri ja kes seni ei ole veel julgenud, saab perepäeval proovida sellel musitseeri-

mist, komponeerida ja salvestada oma mängu.

Visase sõnusti kasutavad klaverimängu võimalust näiteks muusikaõpetajad, kui nad tulevad noote laenama ja saavad need enne läbi mängida.

Maja kõigilt korrustelt leiab palju näitusi.

Kolmanda korruse lugemissaalis on raamatukogu ajalugu puudutat väljapanek. Kes tahab rohkem teada, saab sealt näha, kus oli ELEVANDI uulits ja missugused hooned välja nägid, kus mujal raamatukogu on Pärnus olnud ja kuidas Akadeemia tänavale välja jõudnud.

Laenutusosakonna näitusel võib perepäeval uudistada järgehoidjaid, mida lugejad on raamatute vahele unustanud, arvamusi lüütrite ja lugejate soovitatud lugemiselamusi pakkunud raamatuid ja muudki põnevat.

Päeva lõpetab superstaar Rasmus Rändvee ansambliga Facelift Deer.

Keskraamatukogu lõpetab aastapäevakuu 31. jaanuaril konverentsiga “Raamatute raamid”, kuhu raamatutest ja nende tulevikust on oma mõtteid avaldama kutsutud riigikogu kultuurikomisjoni liige Mart Meri, kirjanik Jan Kaus ja Sertifitseerimiskeskuse ASI juhatuse liige Kalev Pihl. Konverentsi ja vestlusringi juhib Pärnu keskraamatukogu lugeja Kaupo Meiel.

“Aga loomulikult võime me tervet seda aastat nimetada sünnipäeva-aastaks, sest kõik siin majas toimub 105. aastapäeva

NÄITUS

Näitused Pärnu keskraamatukogus

- I korruse galeriis Andra Jõgi-se klaasikunsti näitus “Tähed on puhkusel”,
- I korruse galeriis fotonäitus “Ameerika looduspargid”,
- Trepigaleriis “D.E.S.I.G.N. – disaini aabits”. Illustreeritud disainiaabits ehk 25 Poola illustraatori joonistatud 100 asja,
- lasteosakonnas “Suur Nukitsa konkursi raamatunäitus: aita oma häält andes parimal kirjanikul ja kunstnikul võitjaks tulla!”,
- kojulaenutusosakonnas „Kas teil on ...”, “Lugejate lugemissoovitused”, “Raamatute vahelt leitud järgehoidjad”,
- lugemissaalis “1909: 105 aastat lugemistoa avamisest Pärnus”,
- muusikaosakonnas “Kaunid noodiraamatud meie kogus”.

egiidi all. Meie hüüdlause on “Elagu raamatud ja lugejad 105aastases raamatukogus”, selgitas Visas.

Koht, kus aega veeta

Keskraamatukogu jätkab selgi aastal oma majas nendesamade üritusesarjadega, millega külalastajad on juba harjunud – need on Mürakarukool, Karude jututuba, raamatuklubi, filmiõhtud, kus sel poolaastal tehakse koostööd kinoga Sõprus, ja muusikaklubi, kuhu näiteks sel neljapäeval tuleb Alo Põldmäe klaverilugu rääkima. Jätkub koostööd keskkonnaameti ja Merike Palginõmmega, kelle kaasabil toimub igas kuus üks loodusõhtu.

Visas mainis, et Mürakarukool saab märtsis kaheaastaseks ja võib öelda, et koos on käimas kolmas lend. Idee selline kool teha tekis lasteteeninduse peaspetsialistil Signe Peekril ja teoks on see saanud hasartmängumaksu nõukogu toel.

Mürakarukoolis käivad lapsed, kes veel lasteaia ei käi – sest lasteaia käies neil selleks enam vajadust ei ole –, ja samal ajal on see kokkusaamiskoht nende emadele.

“See on vahva vaatepilt, lapsed tulevad emadega juba varem kohale ja vaatavad huviga neile eakohaseid piltidega papiraamatuid, mida emad neile ette loevad. Ja siis lähedavad koolitundi vaatama, mida põnevat Katrin seekord välja on mõelnud,” kirjeldas Visas.

“Võib-olla mõni neist emadest enne ei käinudki raamatukogus, aga kui nad juba siia Mürakarukooli tulevad, astuvad nad laenutusosakonnastki läbi. Võtavad nii endale midagi lugeda kui ka lapsele pildiraamatut vaatamiseks ja järgmine kord toovad tagasi. Nii leiab vanem aja siia tulla ja harjumus tuleb sisse, kui tal varem seda polnud. See kasvatab lugejat varasest peale.”

Karude jututuba on tehtud alates 2006. aastast iga kuu teisel laupäeval ja see on justkui Mürakarukooli järg, mis mõeldud 5–7aastastele. Seda veavad lasteosakonna töötajad, kes loevad lastele jutte ette ning üheskoos vesteldakse ja joonistatakse loetu teemal, pildid pannakse üles näitusele.

Kes Mürakarukoolis või Karude jututoas kohal käivad, saavad selle kinnituseks templi tunnistusele.

Juba koolis käivatele õpilastele teeb raamatukogu töötubasid kevad- ja sügiskoolivaheajadel, et nad saaksid raamatute keskel aega veeta.

Visas sõnas, et aasta lõpuni on maja kõik näitusepinnad broneeritud ja iga kuu on tulemas uusi huvitavaid näitusi. “Sealjuures näitame oma kodulinna kunstirindes töid, aga samuti käivad näiteks Eesti nahakunstnikud meil igal aastal vähemalt kahe näitusega. On vaatamist ja põhjust tulla.”

Ta tõdes, et suhtumine ja ootusedki on ajaga muutunud: tänapäeval ei lähe inimene raamatukokku ainult raamatut laenutama, ta läheb sinna aega veetma.

“Raamatukogud on kujunenud igal pool mujalgi maailmas laiemaks kultuurielu ja mingil määral seltsielu ja täiskasvanute õppekeskuseks. Nii püüame meiega tegevust anda nii lastele kui täiskasvanutele. Ja kes käib meie saalis mõnel üritusel, läheb ka teisele korrusele raamatuid sirvima ja laenama, perioodikasaali ajalehti lugema või interneti kasutama. Üks viib teisele,” märkis Visas.

Pärnu Börs

Nr 677 Kolmapäev, 22. jaanuar 2014

Kinnistute ostmine!

Metsamaad ja põllumaad!

Lisaks veel kõik, mis metsandusega seotud

Aitame tellida metsainvesteeringisandmeid!

Pakume metsahaldamisteenust!

Ostame kasvava metsa raieõigust!

Ostame metsamaterjalide sortimentatsioone!

Pakume raie- ja kokkuveo teenust!

Aitame korraldada metsamaterjali transporti!

KÜSI JULGELT - läheme koos metsa!

EREMKA

Niidu 17
80010 Pärnu

Meelis Meigo
tel 5343 1486

UJUMISKURSUSED

Koidula Gümnaasiumi ujulas

LAUPÄEVITI

alates 25. jaanuarist

4-5aastased 11.45

5-6aastased 12.30

6-8aastased 13.15

edasijõudnud 14.00

TEISIPÄEVITI JA NELJAPÄEVITI

alates 28. jaanuarist

4-6aastased 16.45

edasijõudnud 17.30

INFO 5645 2253

LEDimaailm

LAMBID

RIBAD

PROŽEKTORID

ERILAHENDUSED

Riia mnt 106

www.ledimaailm.ee

ELEKTRIPAIGALDISTE TEHNILINE KONTROLL

ELEKTRIPAIGALDISTE TEHNILINE KONTROLL

ELEKTRIPROJEKTIDE EKSPERTIIS

www.elektrikontroll.eu

IMPORT AUTO

WWW.IMPORTAUTO.EE

SÕLTUMATU VOLVO SPETSIALIST

23 900 €

Volvo S60 AWD Summum ADVANCED SAFETY, 2.4 D5, 151 kW, automaat (Geartronic), diisel, 01/2011, ls 130 000 km, tumehall metallik.

22 990 €

Volvo S60 Momentum, 5 kohta, 2.0 D3, 120 kW, automaat (Geartronic), diisel, 01/2011, ls 27 832 km, hall metallik.

17 490 €

Volvo S80 Momentum, 5 kohta, 2.4 D5, 151 kW, automaat (Geartronic), diisel, 01/2010, ls 165 000 km, beež metallik.

13 990 €

Volvo S80 Summum, 5 kohta, 2.4 D, 120 kW, automaat (Geartronic), diisel, 06/2007, ls 137 000 km, hall metallik.

9990 €

Volvo V50 Momentum, 5 kohta, 1.6 D, 80 kW, manuaal, diisel, 02/2008, ls 180 000 km, must metallik.

14 990 €

Volvo V70 Momentum MY2010, 5 kohta, 2.4 D, 120 kW, automaat (Geartronic), diisel, 12/2009, ls 202 000 km, tumepunane metallik.

23 990 €

Volvo XC60 AWD Summum Xenium, 5 kohta, 2.4 D, 120 kW, automaat (Geartronic), diisel, 01/2009, ls 121 000 km, hõbedane metallik.

26 990 €

Volvo XC60 AWD Summum ADVANCED SAFETY MY2010, 5 kohta, 2.4 D5, 151 kW, automaat (Geartronic), diisel, 09/2009, ls 122 000 km, tumehall metallik.

19 990 €

Volvo XC70 AWD Momentum, 5 kohta, 2.4 D, 120 kW, automaat (Geartronic), diisel, 04/2008, ls 116 114 km, beež metallik.

18 940 €

Volvo XC90 AWD Summum Xenium, 7 kohta, 2.4 D5, 136 kW, automaat (Geartronic), diisel, 01/2007, ls 159 000 km, tumehall metallik.

Tallinna mnt 91a Pärnu

AUTODE MÜÜK:

Tel +372 5663 6966 • e-post info@importauto.ee

HOOLDUS:

Tel +372 511 9833 • e-post hooldus@importauto.ee

Møller Auto® Kasutatud autod

Møller Auto Pärnu
Tel 447 6100, 5668 4460

Välja 3, 80010 Pärnu
E-post parnu@moller.ee

www.mollerauto.ee

Kontrollitud ning usaldusväärsed kasutatud autod • Lai valik autosid Baltikumis • Lisagarantii võimalus • Liisingu- ja kindlustuslahendused
Soodne hooldusleping • ARK ja TÜV toimingud • Vana auto tagasiost • Sõiduki hindamise teenus ja tagasiost (hindamisakt)

Sissemakse 0%
Järelemaksu intress al 10,9%

Peugeot 5008 1.6 115 kW
Esmane reg: 10/2010
Kütus: bensiin
Läbisõit: 111 600 km
Hind: 10 900 €

Renault Megane 1.4 72 kW
Esmane reg: 04/2008
Kütus: bensiin
Läbisõit: 69 450 km
Hind: 6400 €

SEAT Alhambra 2.0 147 kW
Esmane reg: 07/2011
Kütus: bensiin
Läbisõit: 88 000 km
Hind: 21 900 €

Škoda Octavia Combi Elegance 4 x 4
2.0 TDI CR 103 kW
Esmane reg: 02/2011
Kütus: diisel
Läbisõit: 31 900 km
Hind: 22 300 €

Volkswagen Touran 2.0 103 kW
Esmane reg: 05/2005
Kütus: diisel
Läbisõit: 410 700 km
Hind: 4200 €

Volkswagen Passat Comfortline
2.0 110 kW
Esmane reg: 08/2005
Läbisõit: 173 000 km
Hind: 7800 €

Iga konkreetse lepingu krediidi kulukuse sõltub sõlmimise ajahetkest. Arvestuskäik: toote maksumus 499 €, krediidisumma 517,50 € (sisaldab ka lepingu sõlmimise tasu 18,50 €), periood 24 kuud, krediidi kulukuse määr aastas 26,22 %, intress 10,9 %, osamakse suurus 26,26 € (arvestatud on 0% sissemaksuga). Täpsemaid tingimusi küsi klienditeenindajalt.

www.dtz.ee

the mark of
property
professionalism
worldwide

OST-MÜÜK

HINDAMINE

HALDAMINE

MAAMÕÖTMINE

NÕUSTAMINE

PEETER PRISK
juhataja
+372 50 17 848
EKMK, EKHÜ, EKT

JANNO PETERSON
maakleriteenuse juht
+372 50 58 832
EKMK, EKT

ARNE PENT
vanemmaakler
+372 52 93 739
EKMK, EKT

MAI ISAND
vanemmaakler
+372 51 85 913
EKMK, EKT

JAAUNUS VERTE
vanemmaakler
+372 50 92 142
EKMK, EKT

HELEN LOO
maakler
+372 55 15 646

MEELIS TAMMER
maakler
+372 5646 0010

KRISTEL SAAT
maakler
+372 5342 2065

LIISA VAHKAL
hindaja
+372 51 04 918
EKHÜ, EKT

DAG KIVILA
maamõõtja
+372 505 6047

KREDI VAHER
kinnisvarahaldur
+372 509 2146
EKT

EKT eriala kutsetunnistus
EKMK Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja liige
EKHÜ Eesti Kinnisvara Hindajate Ühingu liige
EKHHL Eesti Kinnisvara Haldajate ja
Hooldajate Liidu liige

**ANNAME TASUTA
KINNISVARA-
KONSULTATSIOONI**

Helista meile 442 0700
ja lepi sobiv aeg kokku!

Karja 61

**Uued korterid väikeses
ja hubases korterelamus**

www.dtz.ee/karja

Tänapäevaste lahendustega uus
kolme korteriga kivimaja.

2-3toal korterid, õhk/vesi kütte-
süsteemil keskküte (vesipõrandaküte),
hoovis oma parkimiskoht ja
kuur, suur sisehoov, en-kl C.

2toal, üp 61,9 m² 99 000 €
2toal, üp 59,4 m² 109 000 €
3toal, üp 57,8 m² 92 000 €

Arne Pent, Janno Peterson

Kirsi 46

**Energiasäästlikud A-klassi
korterid - 1/4 majaosad**

www.dtz.ee/kirsi

2014. a kevadel valmivas nelikmajas
on 3-4toal eraldi sissepääsuga läbi
kahe korruse korterid. Elamu kaug-
kütel ja autonoomsete soojus-
tagastavate ventilatsiooniseadme-
tega. Majas neli korterit. Kõigil oma
haljasala, terrass, panipaik ja kaks
autokohta.

3toal, üp 85,9 m² 114 000 €
3toal, üp 86,8 m² 114 000 €
4toal, üp 102,6 m² 119 000 €
4toal, üp 103,4 m² 119 000 €

Mai Isand, Arne Pent

Müüa korter

2toal krt Vingi 11, üp 34,9 m², II k,
el-küte, renov, uus el-juhtmestik,
köögimööbel, kuur, sisehoov, sood-
sad ülalpidamiskulud, kesklinn.

ID 93193
Kristel Saat

40 500 €

Müüa korter

3toal krt Pardi 28, II k, üp 64 m²,
ahi- ja elekterküte, uus el-juht-
mestik, panipaik, kuur, köögi-
mööbel, majas 4 korterit.

ID 92941
Kristel Saat

55 000 €

Müüa maja

Audrus Lille 2, kaks maja (125 m²,
99 m²), sobib 2 perele, kombin
küte, renov, maakelder, väli-
kamin, terrassid, krunt 2314 m².

ID 89749
Mai Isand

105 000 €

Müüa korter

2toal krt Riia 28a, üp 57,8 m²,
III k, uue elamu, keskküte, rõdu,
valgusküllane, mööbel, kelder,
hoovipoolne, parkimiskoht.

ID 84679
Arne Pent

69 000 €

Müüa korter

3toal krt Mai 1a, üp 61,8 m², II k,
keskküte, väike uue elamu,
2 rõdu, täissisustus, parkimiskoht
sisehoovis.

ID 58862
Janno Peterson

89 000 €

Müüa maja

Vingi 9, üp 147 m², 5 tuba, renov,
kombin küte, tsentraalne vesi ja
kanalisatsioon, köögmööbel,
kõrvalhoone, kesklinn.

ID 75730
Jaanus Verte

137 000 €

Uuemetsa kodu

**Avar ja mõnus kodu
jõeäärse elurajoonis**

www.dtz.ee/uuemetsa

Uued siseviimistlusega, hea
planeeringuga avarad ridaelamu-
boksid.

Üp 115 m², 4 tuba, köök, kaks
terrassi, kinnine rõdu, WC-
vannituba, saun, majandusruum.
Parkimine maja ees.

Hind 79 000 €

Jaanus Verte, Meelis Tammer

Müüa korter

1toal krt Karja 10, üp 26,5 m², I k,
ahi ja puupliit, WC, vajab reno-
veerimist, panipaik, puukuur,
kesklinn.

ID 90561
Arne Pent

19 900 €

Müüa korter

3toal krt Vana-Pärnus Peetri 6,
üp 55,6 m², II k, ahiküte, ts-vesi ja
kanalisatsioon, kivimaja, kõrged
laed, eraldi toad, mööbel, 2 kuuri.

ID 92776
Helen Loo

30 000 €

Müüa maja

Haapsalu mnt 72, üp 36,9 m²,
ahiküte, ts-vesi ja kanalisatsioon,
boiler, duširuum, kõrvalhoone,
kinnistu 1724 m².

ID 91541
Arne Pent

59 000 €

Müüa maja

Paikuse vallas Silla külas, 5 tuba,
üp 172,8 m², uus elamu, puukütel
keskküttesüsteem, garaaž, sauna-
kompleks, terrass, krunt 8094 m².

ID 93709
Arne Pent

195 000 €

Müüa korter

2toal krt Hirvela 5, Sauga vald,
uus elamu, üp 43,2 m², I k, keskk,
täissisustus, konditsioneer, pani-
paik, terrass, en-kl C.

ID 91183
Mai Isand

37 000 €

Müüa korter

3toal krt Paide mnt 14a, II k,
üp 58 m², elekterküte, eraldi toad,
täissisustus, kelder, vaikne asu-
koht.

ID 88673
Helen Loo

34 800 €

Müüa maja

Tahkuranna vallas Laadi külas,
üp 186,6 m², valmimisjärgus, pai-
galdatud el-juhtmestik ja põrandaküt-
tetorustik, krunt 2372 m².

ID 41601
Meelis Tammer

79 000 €

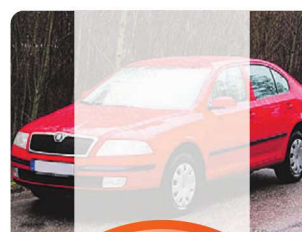
Müüa maja

Sauga vallas Salu 1a, linna piiril,
üp 247 m², uus kivimaja, 6 tuba,
lokaalne keskküte, saun, garaaž 2
autole, krunt 1304 m².

ID 76190
Jaanus Verte

215 000 €

**KASUTATUD
AUTODE
müügikuulutused
Pärnu Börsis**

**75 €
+ km**

**Audi A6 2.5 TDI 132 kW,
10/2000, diisel, 100 000 km,
manual. Hind 12 900 €.**
Tel xxx xxxxx

**Peugeot 407 1.8 Comfort 1.8
16 V 85 kW, 2007, 110 000 km,
Soodushind 12 900 €.**
Tel xxx xxxxx

**Kia cee'd Sportswagon SW 1.6
16 V 85 kW, 2007, 106 269 km,
110 000 km, automaat. Hind 12 900 €.**
Tel xxx xxxxx

**Hyundai Trajet 2.0 16 V 103
kW, 06/2007, bensiin, 57 540
km, automaat. Hind 12 900 €.**
Tel xxx xxxxx

Piltidel on illustreeriv tähendus

**Küsi pakkumist
tel 447 7066
või 5566 7255**

**NB! KÕIK
Pärnu Börsi
KUULUTUSED
on loetavad ka
VEEBIS**

kinnisvara

www.lvm.ee

Avatud E-R 9:00 - 17:30 · Rütli 41, Pärnu · tel. 44 77 000

Ingmar Saksing
juhatuse liige
+372 501 3320

Andres Sutt
juhatuse liige
+372 504 6918

Leeno Andreson
maakler
+372 5555 8738

Malle Tomingas
maakler
+372 507 2172

Rita Sepp
kutseline maakler
+372 506 5364

Urmas Tuhkru
kutseline hindaja
+372 528 5754

Merle Siigla
kutseline hindaja
+372 503 8293

Riti Künnapuu
maakler
+372 5330 1394

Tiiu Lebedev
kutseline maakler
+372 507 2168

Signe Olli
maakler
+372 506 9219

Eve-Mai Kiisler
maakler
+372 5688 4100

Korterid

UUS!

Urge 14, Sauga, 2toal korter
13 km Pärnust. Üp 43,4 m², I k,
kesk- ja elekterküte, rõdu, kelder.
15 000 €. Malle, 507 2172

UUS!

Hariduse 13a, 2toal ilus korter
renov majas. Üp 46 m², II k,
keskk, mullivann, parkimiskoht.
36 500 €. Riti, 5330 1394

Oja 5, remonti vajav 2toaline
vanem maja. Üp 49 m², garaaž,
pesuköök. Kinnistu 857 m².
45 000 €. Leeno, 5555 8738

Risti, Põldeotsa, kena taluma-
ja, 6 tuba, kombineeritud küte,
kõrvalhooned. Kruut 5,7 ha.
98 000 €. Signe, 506 9219

UUS!

Niidu 7, 1toal soe ja päikeseli-
ne kaasajastamist vajav korter
parimal III k. Üp 32,1 m², keskk.
21 000 €. Malle, 507 2172

Tammsaare 36, rõduga korter
rannaraj renoveeritud majas.
Üp 56,9 m², IV k, keskk, kelder.
42 000 €. Eve-Mai, 5688 4100

Saare talu, Varbla v, korrasta-
tud talukompleks. Üp 233 m²,
ahik, saun. Kinnistu 9128 m².
58 000 €. Riti, 5330 1394

Pardi 8, 6toal majaosa Pärnu
hinnatuimas piirk. Üp 144 m²,
el- ja gaasiküte. Kruut 1059 m².
110 000 €. Ingmar, 501 3320

Rohu 17, sanitaarremonti va-
jav 3toaline korter. Üp 48,8 m²,
III k, keskküte, vann, kelder,
trepikoda lukus. Energiaklass D.
25 000 €. Eve-Mai, 5688 4100

UUS!

Mai 19, renoveeritud soe 2toal-
ine korter I korrusel. Üp 37,8
m², keskküte, köögimööbel,
madalad kommunaalkulud.
42 000 €. Leeno, 5555 8738

Puraviku tee 12, Papsaare,
uus elamu. Üp 120 m², saun,
kütetehnik. Kinnistu 696 m².
Kliendipäev 26.01 kell 14.
59 000 €. Rita, 50 65 364

UUS!

Kooli 4, Nurme, hästi hoitud
elamu 5 km linna piirist. Üp
135,2 m², 1 k, 4 tuba, saun,
köögimööbel. Kruut 1269 m².
114 000 €. Malle, 507 2172

Jannseni 21, renoveeritud 1-
toaline korter. Üp 26,7 m², II k,
keskküte, kelder, garaažiboks.
28 500 €. Tiiu, 507 2168

UUS!

Papiniidu 29, 3toaline korter
renoveeritud majas. Üp 65,7
m², I k, keskküte, rõdu, kelder.
49 800 €. Eve-Mai, 5688 4100

Pihlaka 50, Audru, üp 102 m²,
kombineeritud küte. Kruut 912
m². **Kliendipäev 26.01 kell 13.**
60 000 €. Rita, 506 5364

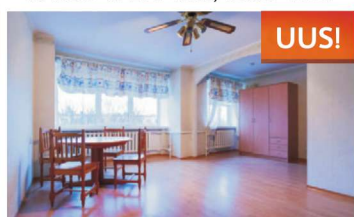

Tarva 26, renoveeritud elamu
Raekülas. Üp 121,5 m², 4 tuba,
ahik, garaaž. Kinnistu 600 m².
125 000 €. Rita, 506 5364

UUS HIND!

Jannseni 2, 3toaline korter
renoveeritud majas. Üp 48,7
m², I k, keskküte, dušš, turva-
uks, trepikoda lukus, kelder.
34 300 €. Riti, 5330 1394

UUS!

Tammsaare 28, avar ja heas
korras 2toal korter, kust ava-
neb suurepärase vaade linnale.
Üp 57,9 m², V korrus, keskküte.
50 000 €. Ingmar, 501 3320

Suur-Sepa 4, 5toaline ridaela-
muboks kesklinnas. Üp 181 m²,
elekterküte, rõdu, kelder, ga-
raaž. Kinnistu suurus 952 m².
69 500 €. Ingmar, 501 3320

Kinnistud

UUS!

Meremetsa põik 1, detailpla-
neeringuga elamumaa kõva-
kattega tee ääres, Pärnust 3
km kaugusel. Kinnistu 1901 m².
24 900 €. Malle, 507 2172

Mai 24, päikeseline 2toaline
remonti vajav korter renoveeri-
tud majas. Üp 45,9 m², V k,
keskk, aknad vahetatud, kelder.
35 000 €. Leeno, 5555 8738

Majad

Kellukese põik 8, Tammiste,
poolerilolev metsaäärne maja-
karp, lähedal lasteaed. Üp 178
m². Kinnistu suurus 1036 m².
26 500 €. Tiiu, 507 2168

UUS!

Soo 3e, poolerilolev kivist ma-
jakarp ootab pere, kes soovib
enda maitse järgi teha oma
kodu. Üp 219,8 m², 6 tuba.
99 000 €. Signe, 506 9219

UUS!

Tammiku, Soometsa, kinnistu
koosneb kahest katastriüksu-
sest, kokku 18 ha. Ühel väike
elamu ja 0,6 ha metsamaad.
28 000 €. Signe, 506 9219

Otsin kliendile:

1–2toalist korterit Maisse,
kesklinna või rannarajooni.
Hind kuni 45 000 €.

Signe Olli, 506 9219

4toalist korterit või maja-
osa Pärnu linnas.
Hind kuni 50 000 €.

Rita Sepp, 506 5364

1–2toalist korterit I korru-
sele.

Signe Olli, 506 9219

3 magamistoaga elamut
kesklinna või rannarajooni.
Hind kuni 250 000 €.

Signe Olli, 506 9219

2toalist keskküttega ja rõ-
duga korterit kuni III k.

Signe Olli, 506 9219

Elamut Pärnusse.
Hind kuni 100 000 €.

Rita Sepp, 506 5364

2toalist keskküttega kor-
terit.
Hind kuni 30 000 €.

Rita Sepp, 506 5364

Uuemat saunaga maja
Pärnust kuni 25 km.
Hind kuni 150 000 €.

Eve-Mai Kiisler, 5688 4100

Keskküttega 2toalist või
suuremat 1toalist korterit
Pärnusse, I korrus.

Eve-Mai Kiisler, 5688 4100

Maja linna, võib ka
Ülejõe.

Rita Sepp, 506 5364

2toalist keskküttega kor-
terit kesklinna või lähe-
dale, võib vajada remonti.

Riti Künnapuu, 5330 1394

Maja Pärnu linnast 10 km
kaugusele.
Hind kuni 50 000 €.

Leeno Andreson, 5555 8738

2toalist keskküttega kor-
terit Ülejõe.

Riti Künnapuu, 5330 1394

Maja Pärnu lähiumbru-
sesse, võib vajada remonti.
Hind kuni 45 000 €.

Eve-Mai Kiisler, 5688 4100

3toalist korterit Maisse.

Leeno Andreson, 5555 8738

Maja Sinti.
Hind kuni 50 000 €.

Leeno Andreson, 5555 8738

3toal keskküttega korterit
Maisse, kuni III korrus.

Eve-Mai Kiisler, 5688 4100

Suvilat või maakodu Pär-
nust kuni 15 km.

Signe Olli, 506 9219

3toalist Mai piirkonda.
Hind kuni 50 000 €.

Rita Sepp, 506 5364

Veekoguäärset kinnistut.

Signe Olli, 50 69 219

3–4toalist korterit või
majaosa Pärnu kesklinna
piirkonda oma aiaosaga
alates 70 m².

Signe Olli, 506 9219

Arendusprojekti korter-
elamu ehitamiseks Pär-
nusse.

Ingmar Saksing, 501 3320

4toalist korterit, sobib ka
Ülejõe.

Leeno Andreson, 5555 8738

1toalist korterit kesklinna,
võib olla hruštšovka tüüpi.

Leeno Andreson, 5555 8738

4toalist korterit Maisse.
Hind kuni 65 000 €.

Signe Olli, 506 9219

Metsamaad.

Leeno Andreson, 5555 8738

OBER HAUS

KINNISVARAFIRMA

Ringi 1, Pärnu | Tel 449 0230 | parnu@ober-haus.ee

KÕIKIDES PANKADES AKTSEPTERITAV EKSPERT-HINNANG SINU KORTERILE, MAJALE VÕI MAALE OBER-HAUSI PÄRNU BÜROOST!

Kinnisvara hindamine
Laire Kiveste 5193 6993
laire.kiveste@ober-haus.ee

KINNISVARAPAKKUMISED

MÜÜA MAJA

Pikk tn, Sindi
Üp: 144,3 m². Müüa maja Sindi linnas. Majal kaks sissepääsu. Võimalik vahetada maja 2-toalise korteri vastu Narva linnas. Helista ja küsi lisainfo!
Energiamärgis puudub.
Hind: 34 000 € ID: 285516
Terje Ojanurm 449 0230; 5349 0855

ÜÜRILE ANDA ÄRIPIND

Haapsalu mnt, Pärnu
Rendile anda äripind Vana-Pärnu uues kaubanduskeskuses.

Hind: 220 € ID: 284214
Terje Ojanurm 449 0230; 5349 0855

MÜÜA KORTER

Oja tn, Pärnu
Üp: 74,1 m². Müüa heas korras, soe korter renoveeritud majas. Toimiv korteriühistu. Läheduses kauplus, bussipeatus, apteek, lasteaiad, kool ja haigla. Tihe ühendus kesklinnaga. Energiamärgis puudub.
Hind: 39 000 € ID: 278855
Terje Ojanurm 449 0230; 5349 0855

MÜÜA KORTER

Papiniidu tn, Pärnu
Üp: 65 m². Müüa või vahetada (väiksema korteri vastu 1. või 2. korrusel) 3-toaline korter Mai elamurajoonis. Majas on hästi toimiv korteriühistu. Kaks keldriboksi. Parkimine maja ees. Energiamärgis puudub.
Hind: 58 000 € ID: 257224
Jane Riidamets 449 0230; 5333 4404

MÜÜA KORTER

Oja tn, Pärnu
Üp: 37,2 m². Müüa ilus ja moodne 1-toaline kesklinna korter Oja tänaval uues liftiga majas. Korteri juurde kuulub ka tasuta parkimisala. Korteri on müügis koos köögimööbli ja köögitehnikaga. Energiamärgis puudub.
Hind: 35 900 € ID: 252074
Heldi Rebane 449 0230; 516 8148

ANDA ÜÜRILE ÄRIPIND

Mere tn, Pärnu
Üp: 22 m². Anda üürile büroo- ja teeninduspind Pärnus Mai piirkonnas. Pind asub esimesel korrusel. Üürile lisanduvad kommunaalkulud ja ühekordne maaklertasu.

Hind: 92,4 €/kuu ID: 277051
Jane Riidamets 449 0230; 5333 4404

MÜÜA ANDA KORTER

Kooli tn, Pärnu
Üp: 35,7 m². Alates veebruarist anda üürile korter Mai piirkonnas kuni 31.05.2014. Korteri on möbleeritud. Lisanduvad kommunaalkulud ja ühekordne maaklertasu.

Hind: 200 €/kuu ID: 277650
Jane Riidamets 449 0230; 5333 4404

MÜÜA MAJA

Kõima küla, Audru vald
Üp: 79 m². Müüa maja Audru vallas Kõima külas. Elamul on uued aknad, uus katus, uus topeltvooder. Olemas vesi, kanalisatsioon. Kütmiseks uus ahi. Energiamärgis puudub.
Hind: 30 000 € ID: 282408
Jane Riidamets 449 0230; 5333 4404

MÜÜA KORTER

Lepalinnu tn, Sauga alevik
Üp: 58,8 m². Müüa 3-toaline heas korras korter. Päikeseküllased toad. WC ja vannituba eraldi. Kelder. Garaaži ostmise võimalus. Renoveeritud soojussõlmel. Energiamärgis puudub. Tee oma pakumise!
Hind: 29 000 € ID: 220786
Heldi Rebane 449 0230; 516 8148

MÜÜA MAA

Veelikse küla, Saarde vald
Üp: 3101 m². Müüa hoonestatud kinnistu Veelikse külas Veelikse järve kaldal. Kinnistul asub endine kauplus-elamu. Ideaalne paik suvekodu või pärisokodu ehitamiseks. Küsi lisainfo!
Hind: 14 000 € ID: 231860
Heldi Rebane 449 0230; 516 8148

Neljapäevast pühapäevani,
23.-26.01 Pärnu Maximas XXX

PUUVILLASE VOODIPESU JA KODUTEKSTIILI SOODUSMÜÜK!

Tekikott al 7 €

Voodilina al 5 €

Padjapüür al 1,50 €

Müügil laias valikus voodikatteid ja lambavillatekke.

www.votex.ee

KOOLITUS

VALALINNA KOOLITUSKESKUS
Hospitali 22
SOOME K - A1
E ja K kl 18 (40 ak t)
10.02-28.04, hind 2 x 83 €, **SOOME K - A2**
T kl 18 (30 ak t) 11.02-13.05, hind 2 x 62 €, Tel 565 3927, www.valalinnakoolituskeskus.ee.

KINNISVARA

Anda üürile pikemaks ajaks **2toal krt** Riia mnt 76. Mööbel, tehnika. Üür 170 € + maksed. Omanikult. 5805 7083.

Maja Kadriinas müüa või vahetada krt vastu Pärnus. 510 0181.

Müüa **1toal krt** (35,8 m²) Väandras. 5569 4405.

Müüa **2toal renov** ahik korter. 513 3485.

Müüa kasumit tootev toimiv äri - tasuline 24 h autoparkla. Hind 15 000 €. Info tel 5566 6696.

Müüa uus **kivimaja** Vainu külas. 147 m², krunt 1100 m². Vesi ja kanalisatsioon tasuta. 5646 1420.

Ostan **3toal kesk-** või **el-kütttega** rõduga heas korras krt Pärnus, kuni 36 000 €. 551 3458.

Ostan **korteri** või **maja** Tallinnas. Võimalik kiire tehing. Vajadusel abi kolimisel. Tel 5820 0800.

Ostan **suvila** või **krundi** Pärnus või lähümbruses. 447 4013, 5661 1286. OÜ ESTEST PR ostab **metsa-** ja **põllumaad**. 504 5215, 514 5215.

PRIOR OSTAN

Pärnu haigla piirkonnas, Mai või ranna rajoonis **1toalise KORTERI**, I-III k, hind kuni **29 000 €**.

Kesklinnas või ranna rajoonis **MAJAOSA** või **MAJA**, võib vajada remonti, hind kuni **180 000 €**.

Mai piirkonnas **1toalise KORTERI** I korrusel, üp 33 m², hind kuni **28 000 €**.

Tammistes, Audrus, Kilksamal, Eametsas või Sindis valmis või pooleli **SUVILA-ELAMU**, hind kuni **35 000 €**.

Prior Kinnisvara, Andrus Noome
Tel: 447 1007, 513 4255

Üürile ahik krt, 165 €. 5456 2447.

Üürile anda **3toal** ahik krt omanikult. 5399 7022.

Üürile anda **eramaja** teine korrus Räämal. 5615 8087.

Üürile **tuba**. 5696 8289.

Üürin **garaaži** Mai, Papiniidu tn. 5343 0980.

Investor ostab

PÕLLU- ja METSAMAAD

Eino Ojandu,
+372 502 0358

Lossi KVB

tel 502 0358, www.lossi.ee
eino.ojandu@lossi.ee

TEENUS

LAENUGRUPP PÄRNU
aastast 1999

RIIA MNT PANDIMAJA LAENUD
2 kuni 2000 EURO!

Kiirus, kindlus, konfidentsiaalsus

Riia mnt 21 • E-R 10-18 • L 10-15

3 t tagaluuktootukiga **veok**, vajadusel ka töömehe. 5595 9144.

Firma annab laenu kuni 5 aastaks. Intress al 3% kuu, paindlikud maksetingimused. Tutvuge tingimustega, konsulteerige meie spetsialistiga (www.laenvg.ee). Nt laenates 1100 eurot 3 aastaks, on kuumakse 59 €, krediitkulukuse määr 72,2%. INFO 5199 7679.

Hinge tervendamine ja karma vabastamine. Tel 5679 0181.

KAARDID ENNUSTAVAD. Tel 900 1727. 24 h, hind 1,09 €/min.

KENT Kodumasinad. Tel 443 2552.

Korstnapühkimistööd. Litsents. Lumekoristustööd. 5660 0400.

LAARMANN KRAANAD - tõstevõimega kuni 80 t, kraana haagisega, upitajad. 5552 0847.

Ohtlike puude langetamine. 504 7811.

KÕIGE SUUREM KINGAVALIK
NAISTE KINGAD SUURUSED 35-43
MEESTE KINGAD SUURUSED KUNI 49

italy king

39.- 12.00€
49.- 22.50€
15€
18.20€

Asume Pärnus Riia mnt 131 **MAXIMA XXX**

Makita, Boschi, Hitachi, Milwaukee, Aeg, Ryobi, Skil, Paslode, Senco tööriistade

► müük ► remont ► hooldus ► varuosad

NAELAREMONT OÜ

www.naelaremont.ee
Suur-Jõe 60, Pärnu
Tel 5645 4114

Pottsepatööd. Uute ehitus, vanade remont. 5550 6605, Hannes.

PRILLIDE REMONT. E-R kl 10-13. Tallinna mnt 15, 5818 2822.

Puidu- ja parkettpõrandate paigaldus, lihvimine, viimistlus, taastamine. 515 4056.

Sensitiiv. Energieetiline puhastus needustest, pingetest, haigustest. Tel 5679 0181.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

teleremont.ee. Riia 39.

Tigid, kraavid, teed. 5624 1997.

VEOD, KOLIMINE, TÖÖMEHED. 442 6177, 5622 6895. ENNU-POISID.

Veo- ja tõstetööd kraana-autoga. Tel 5615 8087.

Välkeehitus-, koristus-, lammutus- ja kolimistööd. 5595 9144.

Õmblusmasinate parandus. 5836 2907.

Ostame ja müüme **km-kohuslasi** firmasid, **likvideerime** firmasid. Müüme Eesti, Läti, Leedu, Soome, Rootsi ja Norra firmasid. Vormistame muudatusi. Tel 508 9565, e-post: valmisfirma@gmail.com.

Pakun odavat **VEO- JA KOLIMIS-TEENUST** Pärnus ja Eestis suure kaubikuga. Tel 5343 0980.

MÜÜK

Pakitud **TURBABRIKETT.** Kojuvedu. Tel 514 9745.

Kvaliteetne **PUIDUBRIKETT.** Vedu. Tel 5359 2794.

JÄME PIND 30 cm - 3 m. 520 2859. Tel 5669 3242.

Kuiv **küttepuidu.** Lepp, kask võrgus. Tel 5669 3242.

Kuiv **lepp võrgus.** 511 1177.

Küttepuid 4 rm kaup. 514 4359, Lillemets.

Küttepuid (ka kuivad). 5595 9144.

Sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliivid, boilerid soodsalt. Pottsepatööd. 505 4355.

Saunavooder 7,50 €/m². Tel 5645 2170, www.pakkpuit.ee.

TURBA- JA PUIDUBRIKETT koos veoga. 507 8754, briketivedu.ee.

Müüa **söödaotra** Pärnus. 5381 8650.

Müüa ehituslikku **saematerjali** ning **voodri- ja põrandalaudu.** Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Tulikuiv 50 cm **kuusehalg** (väga korralik), 38 €/rm. 5373 7294.

TREPID JM PUUTÖÖD. 5698 9753.

OST

Ostame kokku kõiki teie **vanu** ja **antiikseid esemeid.** TASUTA konsultatsioon ja transport. Maksame **RAHA KOHE KÄTTE!** www.eestivanavara.ee. 5697 9164.

Ostan **KM-KOHUSLASE FIRMA.** Tel 5800 9939.

ProMets

Ostame:

METSAMAAD PÕLLUMAAD RAIEÕIGUST

tel. 5591 9930
info@promets.ee

Ostan **koolimärke, aumärke, teenetemärke, medaleid, ordeneid, münste.** 5890 6865.

TÖÖ

OÜ Torutehnik pakub tööd **santehnikule.** Nautav eelnev töökogemus. Info 5661 1230, torutehnik@torutehnik.ee.

Pakun tööd **kopplaadurijuhile.** Info 508 9141.

SÕIDUKID

Mazda 323, VAZ 2106. 600 €/tk. 5809 6516.

Müüa **Opel Vectra** universaal 1,6 l, 74 kW. 2000. a. Tel 504 4498.

Müüa **Toyota Corolla**, 2004, 1,4 l. Bensini, kliima. 3050 €. Tel 552 4347.

Ostan **T-25 traktori.** 513 3839.

Ostan **Toyota Corolla**, 1998.-2000. a. Tel 552 4347.

Ostan teie kasutatult seisva sõiduki. Tel 5330 1887.

Sinu parim abimees kinnisvaratehingutes

aastast 1992

UUS ÖKOELAMU ENERGIASÄÄST TAGATUD

UUEJÕE ELURAJOON

Suur-Jõe 43

ENERGIA-SÄÄST: SOOJUSTAGASTUSEGA VENTILATSIOON, SOOJAMÕÖTJA, 3 x AKNAD, PÕRANDAKÜTE

Pärnu energiasäästlikumad korterid! Hinnas sisalduvad kööginõu koos tehnikaga, garderoobikapp, vannitoa-sisustus, täispuutparkett, keskküte põrandaküttega, soojamõõtja, soojustagastusega ventilatsioon, videofonolukk, suur panipaik, parkimiskoht, rõdu. Energiaklass B.

3toal, 73 m², 115 000 € **4toal, 81 m², 115 000 €**
parnu.tonisson.ee/uuejoe Tel 502 4634

MÜÜA KORTER

2TOALINE, Papiniidu 52, üp 52 m², II k, kesk- ja põrandaküte, uus paneelmaja. Lift, panipaik, vann, merepoolne suur rõdu. Maltsekalit sisustatud ja soe korter. Madalad kulud. Koridoris suur peegellükandustega garderoobikapp. Uus mööbel ja tehnika. Parkimine tõkkepuuga sisehoovis. Suurepärane asukoht.
65 500 € Ott, 5552 4002

MÜÜA KORTER

1TOALINE, Henno 7, üp 33 m², II k, kesk- ja põrandaküte, uus kivimaja, pakettaknad, Prantsuse rõdu, vann, uus mööbel ja tehnika. Päikeseline ja soe korter. Madalad kulud. Parkimine maja kõrval ja ees (akende all), päikeseline kinnine sisehoov, osal haljastatud. Kesklinn. Võimalik vahetus 1-2toal korteri vastu ranna või Mai rajoonis.
33 000 € Ott, 5552 4002

MÜÜA KORTER

3TOALINE, Kooli tn, üp 51 m², I k, ahiküte. Läbi maja plan, 2 sissepääsu. Kõõgis korralik puupliit ja ahi, el-küte. Panipaik, köögi all väike kelder. Soe vesi boilerist. Aknad, torustik ja el-juhtimestik vahetatud. Puukuur ja 200 m² aiamaa kahe õunapuuga. Puitmajade rajoon, kesklinn 10 min jalutuskäigu kaugusel. Suurepärane asukoht.
53 000 € Anneli, 557 6175

MÜÜA KORTER

2TOALINE, Oja tn, üp 48 m², III k, keskküte. Renov, kvaliteetne siseviimistlus. Toad ja san-ruumid isoleeritud. Kööginõu, mullivann, fonolukk, 2 keldriboksi. Soodsad üllapidamiskulud. Majal uus katus, torustik ja renov trepikojad. Kinnine sisehoov. Parkimine maja ees. Läheduses kool, lasteaed, bussipeatus, kesklinn, jõgi jne.
31 900 € Risto, 516 2756

MÜÜA KORTER

2TOALINE, Tallinna mnt, üp 43 m², II k, puuküte, 2007. a ehitatud stiilne kivimaja, Valgusküllane korter puitpakettakendega. Kinnine sisehoov, parkimiskoht. Keldriboks. Fonolukk, kööginõu. Lähedal kauplus, kool, lasteaed, bussipeatus jne. Kesklinn 10 min jalutuskäigu kaugusel.
41 000 € Risto, 516 2756

MÜÜA KORTER

3TOALINE, kesklinnas, üp 59 m², II k, ahiküte. Avar korter renoveeritud maja keskel. Duširuum. Parkimiskoht kinnises sisehoovis. Kuur. Aiamaa. Kinnistu hooldatud ja osal kõrghaljastus. Vahetus läheduses südalinn, kaubanduskeskused, kool, lasteaed, turg, park jne.
36 900 € Risto, 516 2756

MÜÜA KORTER

2TOALINE, Pikk 3, üp 43,5 m², III k, keskküte. Renov ja soojust maja. Pakettaknad. Laed ja seinad, WC ja vannituba renov. Põrandaküte. Uus küttesüsteem ja el-juhtmed. Trepikoda lukus. Põõningul pesukuiutamise võimalus. Parkimine kinnises hoovis. Bussipeatus, kaubanduskeskused, teater ja kontserdimaja lähedal.
46 000 € Ervin, 5647 2730

MÜÜA KORTER

2TOALINE, Väike-Aru 4, üp 47,1 m². Pakettaknad. Maja tervikuna väliselt renoveeritud ja soojustatud. Kööginõu. Mööbli võimalus. Läbi maja korter. Rõdu 2,8 m². Keldriboks. WC ja vannituba eraldi. Lähedal bussipeatus, kaubanduskeskus ja apteek. Parkimine maja ees. Kõrghaljastus. Pärnu jõgi lähedal.
27 000 € Ervin, 5647 2730

Otsin kliendile
MAJA Sauga val-
las, kuni 70 000 €.
 Anneli, 557 6175.

Otsin kliendile
3toalist KORTERIT
ranna rajoonis,
 kuni 60 000 €. Ott, 5552 4002.

Otsin kliendile
2-3toalist KORTERIT
Sauga alevikus,
 kuni 40 000 €. Anneli, 557 6175.

Otsin kliendile
2toalist KORTERIT
Mai rajoonis,
 kuni 45 000 €. Ervin, 5647 2730.

Otsin kliendile
MAJA Paikuse val-
las, kuni 70 000 €.
 Anne-Mai, 551 7345.

Otsin kliendile
MAJA Raekülas,
 kuni 100 000 €. Ervin, 5647 2730.

Otsin kliendile
2-3toalist KORTERIT
Paikusel või Sindis,
 kuni 30 000 €. Anne-Mai, 551 7345.

Otsin kliendile
MAJA Ülejõel,
 kuni 85 000 €. Risto, 516 2756.

Otsin kliendile
MAJA Audru vallas,
 kuni 70 000 €. Ott, 5552 4002.

Otsin kliendile
2-3toalist KORTERIT
Ülejõel,
 kuni 40 000 €. Risto, 516 2756.

Lisaks veel palju pakkumisi leiad meie kodulehelt www.tonisson.ee Tel 447 5555 parnu@tonisson.ee Rütli 47, PÄRNU

www.arcovara.ee/parnu

ARCO VARA
 SINCE 1992
 KOGEMUSLIK KINNISVARA-
 BÜROO

Korterid

Müüa 1-toaline korter Aisa tänaval.
 Üp 21,3 m², madalad üllapidamiskulud. Sobib hästi külaliskorteriks. Ranna rajoon.
 Hind **21 000 €**.
 Sirje Peetri, 447 1435, 5649 0195

Müüa väga heas korras 2-toaline korter.
 Hinnatud maja, VII korrus. Rõdu ja panipaik. Suurepärane vaade linnale.
 Hind **74 900 €**.
 Maido Sein, 510 4242, 447 1435

Müüa ruumikas ja päikeseline korter.
 Mai tn, üp 62,9 m², III korrus, rõduga sisehoovi poole. Osaliselt möbleeritud. Tulge tutvuma! Hind **49 000 €**.
 Diana Nõmme, 514 1045

Müüa stuudiokorter ranna rajoonis.
 Aia tn, üp 23,2 m², avatud planeering.
 Hind **25 000 €**.
 Sirje Peetri, 447 1435, 5649 0195

Müüa laitmatus korras maja Paikusel.
 Üp 260 m², 2 korrust, 5 tuba, saun, garderoobid, terrass, grillimaja, hooldatud kinnistu. Väärts kaup, tule tutvuma! **235 000 €**.
 Sirje Savvest, 524 2277

Müüa uus ja ökonoomne kivimaja.
 Audru v, Lõvisüda tee, üp 131 m², 5 tuba, köök, saun, kuur. Ahi- ja el-küte. Kinnistu 1589 m². UUS PAKKUMINE! **125 000 €**.
 Sirje Savvest, 524 2277

Müüa maja II korrus koos poole kinnistuga.
 Pärnu tn, garaaz ja abihoone.
 Hind **29 900 €**.
 Maido Sein, 510 4242, 447 1435

Üürile anda hea asukohaga korter.
 Mai tn, üp 33,4 m², I korrus, 1 tuba, möbleeritud. Bussipeatus maja ees, kauplused ja meri lähedal. Üür **200 €/kuu**.
 Diana Nõmme, 514 1045

Otsin kliendile

kortereid, majaosa või
 ridaelamuboksi (al 90 m²)
 Pärnu kesklinna piirkonnas.

Maido Sein, 510 4242

Kinnisvara müük • Ost • Üür
 Vahetus • Konsultatsioonid

Jana Lootus kutseline maakler
 tel +372 513 7155 • jana@lootuskinnisvara.ee

MÜÜA

- 1toal korter Haapsalu mnt, II k, 25,6 m², vajab remonti, uued aknad, vesi sees. **11 000 €**
- UUS! 2toal korter Audru, Kuuse tn, I k, 55,4 m², ahik, rõdu, saun, kamin, boiler. **26 500 €**
- 4toal korter Oja tn, V k, 74,9 m², saun, mullivann. **54 900 €**
- KATUSEKORTER-STUUDIO Suur-Sepa tn, rõdu 20 m², eritellimusele vanaaegses stiilis sisustus. **105 000 €**
- MAJA Nelgi tn, üp 100 m², krunt 812 m², ehit 2010, 4 tuba, väga soe. Võimalus osta koos 443 m² kõrvalkinnistuga. **94 700 €**
- MAJA Häädemeestel Metsapoolse k, 94 m² + välja ehitatud II korrus (u 50 m²), kinnistu 1,38 ha, 4 tuba, suvemaja 104 m², mereni 500 m. **89 000 €**
- UUS! TALUKOMPLEKS Saarde v, Kalita k, elamu üp 98,9 m², kinnistu 2,2 ha, 5 kõrvalhoonet, tiigi kaldal terrassiga palksaun, renoveeritud, asfalttee kinnistuni. **71 000 €**
- ELAMU-KÜLALISTEMAJA Pärnust 5 km, üp 607,9 m², kinnistu 6204 m², jõe kaldal. Lottetamaa lähedal. **160 000 €**
- KINNISTU MEREKALDAL Tõstamaa v, 5,6 ha, juurdepääs hea. **48 000 €**

ÜÜRILE ANDA

Luksuslikud üürikorterid:

- Kere tn, 100 m², 4 tuba, kamin, vann. **600 €** kuus + maksed
- Ranna rajoonis, 3toal, uues majas, merevaade, pikaks ajaks. **600 €** kuus + maksed

VÕTAME MÜÜKI KINNISVARA!

PANE TÄHELE!

Kasuta kogemustega kutselise maakleri teenuseid!

Tee oma kuulutused nähtavaks!

Pärnu Postimees ja Pärnu Börs on Sulle abiks.

Küsi infot tel 447 7090 või telli kuulutus **24 h**

internetis www.parnupostimees.ee

NB! Kõik Pärnu Börsi kuulutused on loetavad ka veebis.

MAIDO SEIN
 Pärnumaa
 piirkonna juht
 Tel 510 4242
Maido.Sein@arcovara.ee

SIRJE SAVVEST
 Kutseline maakler
 (KKM 110607)
 Tel 524 2277
Sirje.Savvest@arcovara.ee

SIRJE PEETRI
 Maakler
 Tel 5649 0195
Sirje.Peetri@arcovara.ee

DIANA NÕMME
 Maakler
 Tel 514 1045
Diana.Nomme@arcovara.ee

EDA ERIISAAR
 Kinnisvaraala konsultatsioon ja hindamine
 Tel 525 0142
Eda.Eriisaar@arcovara.ee

KRISTIN VESTER
 Kutseline hindaja
 (EH151213)
 Tel 5346 0045
Kristin.Vester@arcovara.ee

Arco Vara Pärnu esindus: Rütli 47, Pärnu, tel 447 1430

Lille 2a, Pärnu • tel 682 7888
www.taunexauto.ee

**HAAGISTE RENT
JA MÜÜK PÄRNAS**

Valikus on üle 50 erineva haagise

Rendihind
alates
5 eurost

• ÜHETELJELISE KASTIHAAGISED • KAHETELJELISE KASTIHAAGISED • PLATVORMHAAGISED • FURGOONHAAGISED • KAAHEGA HAAGISED
• TENDIGA HAAGISED • AUTOVEOTREILERID • HOBUEOTREILERID • PAADIVEOHAAGISED • SIHTOTSTARBELISE HAAGISED

Auto taas soojaks!

Remondime
diisli- või bensiinikütet
toimivaid autonoomseid
Eberspächeri lisakütteseadmeid

TOPAUTO | Pärnu

Jannseni 36b, Pärnu Tel 442 9945, 5628 4852
www.mdmauto.ee

oü PLEKU

**Sõiduautode
keretööd ja värvimine**

tel 514 1091 • Rohu 1a • Pärnu

ananke mööbel

KÖÖGIMÖÖBLI JA
LIUGUSTE SALONG

Pärnus
Suur-Jõe 60 Ärimajas
(Kanpoli kõrval)

PARIMAD PAKKUMISED:

Liugused ja garderoobid -
Eesti suurim liuguste tootajalt L-Uks

KÖÖGIMÖÖBEL • KÖÖGITEHNIKA

Aknakatted - roomakardinad,
ribakardinad, voldikkardinad,
lamellkardinad ja rulood.

Avatud
E-R 10-18, L 10-15
Tel 445 6504

www.ananke.ee

Jupiter Plus

Savi 26

MÜÜA

- sorteeritud D-marki kivisütt
- pakitud turba- ja purubriketti
- antratsiiti

Veovõimalus

INFO tel 443 7805, 507 9861

- AKUD
6 V ja 12 V
- AKULAADIJAD

Alve OÜ Suur-Jõe 67 • Pärnu
E-R 8-18, L 10-15 • Tel 442 5701, 5662 2123
www.alve.ee

Julge unistada ...

Elve ja Nikolai pere loeb juba aastaid huviga kohalikke ajalehte. Ühel detsembrikuu külmal päeval täitis rist-sõnahuuline perenaine lehes kõik ristsõna tühjad ruudud ning saatis vastuse abikaasa nimel A&A Kinnisvara ja Forali päkapikkudele. Endal lootus hinges, et ehk naeratab önn seekord just neile.

Paari nädala pärast saigi abikaasa Nikolai ootamatu telefonikõne, kus teatati loosimisel peavõidu saamisest – abielupaari ootas ees kahepäevane puhkus Reiu puhkekülas. Elve hüppas rõõmust toolilt püsti ja sel hetkel teadis, et kui unistustele veidi kaasa aidata, siis need ka täituvad!

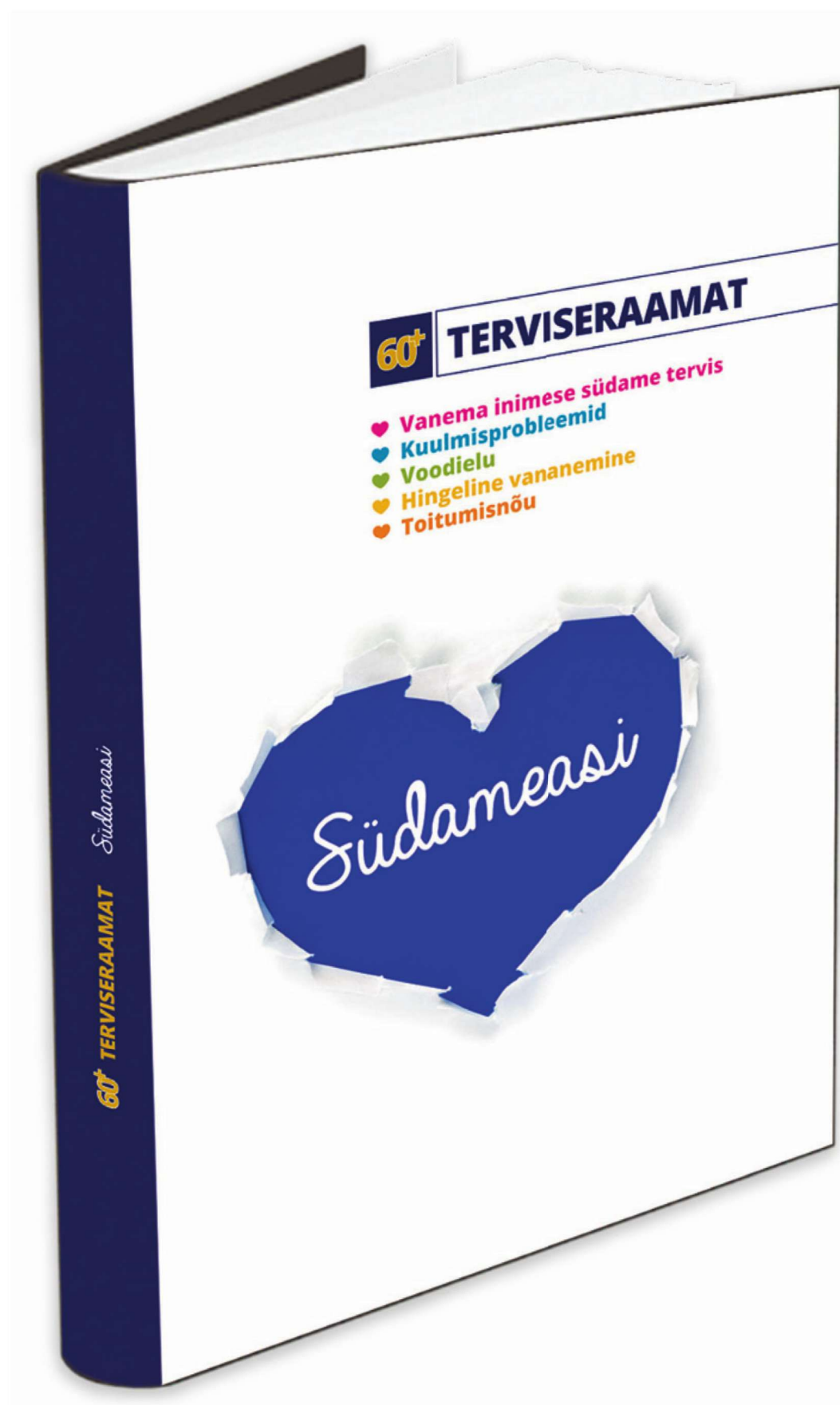
Puhkusepakett tuli täpselt abikaasa Nikolai 70 aasta juubeliks ja sellest kujunes väga meeldejääv kogemus.

FORAL
kinnisvara

60+ terviseraamat "Südameasi" müügil raamatupoodides ja supermarketites ning Pärnu Postimehe toimetuses

Hind toimetuses **10 eurot**

Ajakirjas 60+ ilmunud terviselood said südamliku vastuvõtu osaliseks. Neile, kel aastaid üle 60, pole just palju sihitatud tähelepanu pööratud. 60+ terviseraamat „Südameasi“ täidab seda lünka.

Peamised lood selles väljaandes on südamega seotud – kõneleme kõrgest vererõhust, mis südant kui organit mõjutab, räägime infarktist ja muudest südamehaigustest, aga mõtiskleme ka teemadel, mis vanemaealiste südame valutama paneb – kodukuludest ja üksindusest, aga ka voodielust, mis kuuekümnesele sugugi tähtsusetu ei ole. Tähelepanu all on ka peavalu ja kuulmisega seotud probleemid.

Raamatust leiab tunnustatud arstide, näiteks dr Tiina Uuetoa, dr Toomas Sullingu, dr Jüri Voitki, dr Mark Braschinsky, dr Marek Metsmaa, dr Olev Poolametsa ja dr Kristjan Pommi nõuandeid ja kommentaare.

Lihtsas ja arusaadavas keeles räägitakse tõbedest ja antakse hüva nõu, kuidas neid ennetada või siis nendega hakkama saada. Spetsiaalselt selle raamatu tarvis kirjutatud patsiendilood jutustavad, kuidas ja mille abil tõbede ning terviseprobleemidega on toime tulnud.

Hea Kingiidee!

Pärnust pärit filmimees Edmund Martin

Algus 16.01.2013 PPs

Olaf Esna, bibliofiil

1945. aastal astus Edmund Martin USA armees meelelahutusüksuse Special Service teenistusse. Tema kõrvalharrastuseks oli eesti sõjapõgenike laagrite filmimine.

Seejärel moodustas Martin Eestist pagenud lavakunstnike näitri Estonian Ballet and Musical Show. Viimase ridadest leidis Martin 1949. aastal endale abikaasa, endise Vanemuise tantsija Valli Ruubeli (1924–1987).

1952. aastal siirdusid Martinid USAsse, kus Edmund J. Martin õppis disaineriks ja avas New Yorgis mustrikujundusettevõtte Scandic Disainers.

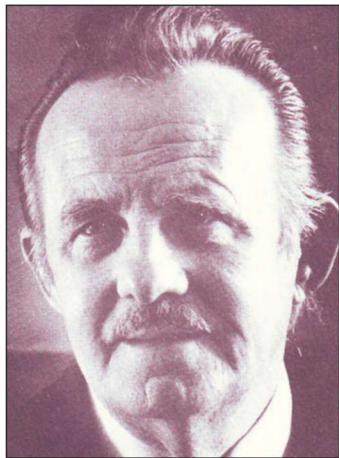
Tasub meenutada, et Martin alustas koomiksijoonistajana ja oleks võinud läbi lüüa karikaturistina, nagu tunnistab tema 1933. aastal "Pärnumaa kõverpeegle" valmistatud kaas. Kahtlustan, et Martin on ka "Joe Niiluse 1933. a. tähtraamatu" kaanejoonise autor.

Valli Martin hakkas kaasa looma New Yorgi Eesti teatris ja täiendas end New Yorgis Randely Actors Studios.

Eesti filmikeskust loomas

Vana arm ei pidavat roostetama ja pärast seda, kui jalad olid uues maailmas enam-vähem alla saadud, hakkas E. Martin 1956. aastal New Yorgi Eesti hariduseltsi hõlma all looma Eesti filmikeskust. Nagunii oli ta oma kaameraga ääridvustanud kohalike eestlaste ettevõtmisi.

Poolteist aastat vantas Martin komöödiafilmi "Seitse vihta", milles käsitleti naljakaid juhtumisi pagulaseestlaste elus. Kaastegevad olid New Yorgi ja Lakewoodi eesti teatrite näitlejad Vladimir Busch, Ott Valter, Heinz Riivald, Ralf Sams ja muidugi Valli Martin. Selle filmi juures oli E. Martin

Edmund Martin ja tema näitlejannast abikaasa Valli, kes mängis filmis Tiinat.

nii produtsent, režissöör kui stsenarist.

Viimast ametit valdas ta kõige kehvemini ja seetõttu kirjutas Mardi Valgemäe: "Seitse vihta" puuduste hulka võis lugeda tema enese loodud käsikirja nõrka süžeed.

Järgmine komöödiafilm "Pähkel päikeses" jäi mitmel põhjusel ainult käsikirjana paberile. 1964. aastal kolisid Martinid New Jersey osariiki Lakewoodi. Seal muutsid nad oma kodu filmiateljeeks.

"Tiinat" filmimas

Nüüd võttis E. Martin oma järjekordse filmi "Tiina" aluseks August Kitzbergi draama "Libahunt". Neli aastat oma elust pü-

Rahvusliku värvifilmi "Tiina" filmimiseks ehitas Edmund Martin Ameerikasse Eesti talu koopia.

Olaf Esna erakogu

hendas ta sellele filmile, oli stsenarist, lavastaja, operaator, kunstnik, helikujundaja, valgusmeister, monteeriija ja produtsent.

Heliloojaks kutsuti Taavo Virkhaus. Filmiti nädalalõppudel, kui Lakewoodi tulid näitlejad New Yorgist ja isegi Kanadast Torontost.

Tiinat mängis Valli Martin. Valgemäe konstateerib: "Ei ole ehk liialduslik väita, et kui ei oleks olnud Valli Martinit, ei oleks olnud "Tiinat".

Valgemäe lõppotsus on, et kõigi konaruste ja komistuste peale vaatamata on "Tiina" siiski meie esimene võõrsil vändatud mängufilm, mida võib haka-

ta kaaluma filmikunsti margapuuga.

Filmi esilinastus toimus 19. juunil 1978 New Yorgis Eesti Maja kõrval asuvas Walter Reade'i kinos.

Suuremale vaatajaskonnale näidati seda rahvusromantilist melodraamat Baltimore'is 5.–11. juulini 1976 ESTO-76 ajal. ESTO-76 albumis kirjutatakse selle kohta: "Täiesti uudiseks ja sensatsiooniks kujunes aga uus eesti värvifilm "Tiina". Eestis näidati seda filmi 1979. aastal esimest korda.

Filmi kohta on ilmunud 24-leheküljeline brošüür kaastegevate ja toetajate nimedega ning filmi-

kaadritega. Filmis lõi kaasa sadakond inimest.

Edmund Martini ees tuleks müts maha võtta, sest ilma suure taustajõudude meeskonnata suutis ta nelja aasta jooksul paika panna kogu logistika ja teha toetajatele selgeks, et sellest filmist võib asja saada ning nende raha ei kuluta ta vaid oma ambitsioonide rahuldamiseks.

Järgmisena oli Martinil kavas videomängufilm Lydia Koidulast. Stsenariumi autor oli kirjandus-eadlane Mall Jürma (1901–1984). Koidulat oleks mänginud Valli Martin, kes suri ootamatult 1987. aastal.

Muide, multitalendina on Ed-

mund Martin kirjutanud isegi laulusõnu.

Okupatsioonivõimud natsionaliseerisid 1940 tema isale kuulunud maja Rüütli 29.

1909. aastal kuulus see maja J. Jacke ja Ko-le, seejärel oli peremees E. Meo, kellelt Jaan Martin ostis selle 1928. aastal ja pidas oma majas kootud esemete, moe-, mütsi- ja pudukaubaäri kuni 1940. aastani. Maja tagastati Edmund Martinile, aga sellele järgnesid segased kohtulood.

Edmund J. Martin suri 93aastaselt 18. septembril 2003 Nasaus New Yorgi osariigis. Tema põrm puhkab küll Ameerikas, aga filmid on jõudnud Eestisse.

Kui Treimanist käidi merel hõbedast kalanoosi nõutamas

Ants Link, Treimani talu-
rahva muuseumi omanik

Vanad meremehed on rääkinud, et möödunud sajandi algul oli meres kala palju. Isegi sügisrääim tõmmati käsitsi kootud võrkudega urgastest – need olid läbi joomede merega ühenduses veekogud.

1967. aasta sügisel tormiga tõmbasin isegi käsinoodaga nelja mehe vahel angerjat.

Möödunud sajandi algusaastatel püüti plitkaga turska. Plitka on 15–20sentimeetrine kahe või ühe konksuga õng (muuseumis on 8–10 omaaegset plitkat). Õngekonksust tahapoole valati tinast väike kalakuju, mis pidi hästi läikima, sest tavaliselt konksu otsa sööta ei pandud. Tursapüügiks valiti väga väike ilm, sest püügialus oli enamikul laiapõhjaline. Ent sõuda tuli kahe kuni nelja kilomeetri kaugusele avamerele.

Seletsi Robert ja tema usk

Tursapüügil jäadi vahel õseks merele. Et õõ rutem mööduks, olid asunikud kaasas.

Meil oli külas kingsepp Seletsi

Robert, kes kauples ennast merele kaasa kala püüdma. Kuid ta oli usklik: reedel päikeseloojangust kuni esmaspäeva päikesetõusuni ei lubanud usk tal tööd teha. Jama oligi kaelas, kui püük jäi nende päevade sisse. Kui oldi merel, siis Robert aere kätte ei võtnud, oma õnge vees ei liigutanud. Ütles: „Mehed, tehke minu töö ka ära, parandan teil jalavarje odavamalt.“

Rannarahvas naeris, et laupäeval oli Roberti ema kukkunud kartulilaiku ja poega appi hüüdnud. See aga vastanud, et tema sel päeval tööd ei tee. Nii pidigi külarahvas vanamuti august välja aitama.

Vaesemal rannarahval ei olnud püsivaid keldreid ja seepärast kaevati rannaluidetesse 1–1,2 meetri sügavused augud. Sügisel pandi augu põhja seemnekartulid, siis runkulid (söödapeet), söögi-kartulid, vahel ka kapsast, porgandeid. Peale pandi põhku või roogu ja see kõik kaeti liivaga nii, et pealmine osa oli maapinnast kõrgem – vihmavee ärajooksuks. Keskele tõrpati peenike puu- või raudtoru õhutuseks.

Roberti juures käisin minagi

oma lagunenud jalavarjudega. Et meistril olid jalad haiged, ta väikese häda pärast väljas ei käinud. Töölaua kõrval oli kaldu raudtoru otse läbi palkseina ja sedasi ta oma väikest häda õiendas.

Rulli Mats ja tema kaasa

Meil oli külas palju mehi, kes olid sõitnud purjelaevadel. Minu kaks tädimeest olid purjelaeval kaptenid ja tüürmanid, üks onu oli purjelaeva mees. Tädimees Rulli Mats oli vana purjelaeva tüürman. Kui tema teinepool tahtis pesu pesta ja väljas kuivatada, aeti Mats õue ilma hindama: kas läheb tuuleks või sajuseks. Mats pani alati täppi, polnud tal ei seapõrna ega midagi.

Matsi küljesoojendaja oli tädi Aadele. Pärast suurt sõda 50.–60. aastatel harjutasid punakotkad selliseid võtteid, et ühel lennukil oli trossiga taga mingisugune "kott" ja teised lennukid pardarelvadest üritasid sellele pihta saada. Vahel tabati trossi, harva vedavat lennukit. Kui tuul oli merelt, uhtus seda sodi randa päris palju.

Mõnikord lendasid lennukid

küllaltki madalalt, häirides Aadele-tädi lehma, kes oli mere ääres köies. Tädi tõmbas uhkema kõrdi selga ja läks Pärnu sõjakomissariaati Rudnevi jutule, et lõpetagu Metsapõole küla kohal lendamine ära.

Sealt vastati, et mine, *babulja*, rahulikult koju, rohkem teie küla kohal ei lennata. Lendamine muidugi ei lõppenud. Mats ja Aadele said siis aru, et venkusid ei tohi üldse usaldada.

Kolla ja kümnekilone tursk

Minu muuseumis meenutas Kitt Nikolai (1922–2013) ehk Kolla, nagu rannarahvas teda kutsus, et kümneaastase poisikesena võttis isa ta merele kaasa. Aerutati Suure Turska, Kolla lasi plitka vette ja järsku ei jõudnud enam õnge üles tõmmata.

Kutsus isa appi, aga vana vastanud, et tõmba, pois, kala paadi pardale, siis tuleb sinust suur ja tugev kalur.

Isa aitas kümnekilose tursa paati tõsta, kus andis sellele puuhaamriga igavese kolaka pähe.

Kollast saigi eluaegne kalur, oli aastaid kalurite brigadir ja neil oli alati rohkelt kalaõnne. Nikolai käis merel veel siis, kui oli 80 ja mõni aasta üle selle.

Muts ja klobad, usumatu, aga tõsi

Treimani rannas püütud angerjas ja koha viidi meritsi Pärnu kokkustajatele, kes maksid mees-tele head raha. Kord, kui Kolla isa ja veel paar meest läksid Pärnusse kala viima (külas oli ka mootoriga paate, üks minu isal), nägid nad, et Pärnu meri on mutse ja puuklobasid täis (mutts oli 15–20-littrine kinnine tõrvatud puutünn, mis hoidis suurt püünist vee peal; klobad olid ankrute küljes ja paelaga vee peal).

Lähemale sõites nähti isegi puuvaiu veest välja paistmas. Kalurid ei saanud aru, mis monstroom see vees liguneb. Linna jõudes selgus, et Pärnu mehed olid käinud Jaapanis ja toonud sealt räime kastmõrra (kakuami) joonised ning tegid endale sellise tõrvatud püünise. Kuuldavasti saadud räime päris vägevalt.

Ülo, Hiiumaa mees, rääkis, kuidas üks kohalik kalur kaotas merre oma abielusõrmuse. Paari aasta pärast sai sõrmuse kodupõlult kätte. Rannarahvas veab sügisel oma liivastele põldudele lamu (adru), mis kevadel laiali laotatakse.

Nii toiminud toogi mees, ja kui kevadel hakkas väetist laiali laotama, nägi ühtäkki midagi läikimas. Võttis üles – tema sõrmus, kaasa nimi sees ja puha. Lamul on nimelt väikesed õhupõied, mis seda vetikat merepõhjas ülespidi hoiavad. Lamu kasvas sõrmusest läbi ja torm tõi abielurõnga kaldale.

Teine lugu juhtus 1935.–1938. aastal, kui meri tõi Loode randa uppunud naisterahva, kas Loode Matsi naise või ema. Mees mattis surnu sealsamas liivaluutesse, aga risti hauale panna ei olnud.

Läks aasta mööda ja pärast tormist ööd tuli kääpa kohale mereranda täitsa korralik rist. Nii sai lahkunu risti hauale. Kust sai rist merre ja ujus täpselt hauakünka kohale, seda teab vaid kõigevägevam taevast.

Pärnu linnavalitsuse planeerimisosakond teatab, et

Pärnu Linnavalitsuse 13. jaanuari 2014 korraldusega nr 22 kehtestati Pärni tn 5 kinnistu detailplaneering.

Pärnu Linnavalitsuse 13. jaanuari 2014 korraldusega nr 21 algatati Paide mnt 11, 13 ja 15 kinnistute detailplaneeringu koostamine. Planeeritav ala suurusena 3636 m² asub Raekülas Paide maantee ääres. Olemasolevad hooned soovatakse lammutada. Eesmärgiks on ettevõttele sobiva ärimaa sihtotstarbega kruntide planeerimine. Detailplaneeringu koostamise ülesandeks on kruntide piiride muutmise ja neile ärimaa juhtotstarbe kavandamine ning selgitada välja võimalikud ehitusõigused.

Pärnu Linnavalitsuse korraldustega saab tutvuda Pärnu linna veebilehel www.parnu.ee.

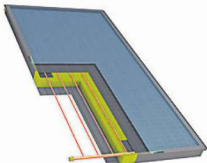
TEENUS

Ehitame ja remondime. Kõik tööd! 5463 0087.

Kaevetööd 3 t ekskavaatoriga. Tel 518 2573.

Kanaliseerimis- ja veetrassitööd, sanitaartechnilised tööd, süvaveepumpade ning septikute paigaldus. Tel 521 7415.

KALLURI- ja KRAANATÖÖ. 5306 5285.

Ehitustööd (plaatimine, vannitoad, san-tehnika ja üldehitus). **Päikese-paneelide müük ja paigaldus.** www.verdonprojekt.ee. 501 7062, 582 7018.

HALUMASINA rent ja teenus (bensiiniga või elektriga, mobiilne). 3 m KÜTTE müük. 5620 8210.

KAARDID ENNUSTAVAD. Tel 900 1727. 24 h. Hind 1,09 €/min.

KATUSED – ehitus ja remont. 5660 8122.

Boilerite puhastamine ja remont. 5803 3282.

Raamatupidamisteenus soodsalt. Tel 5811 9868.

Lame- ja viilkatuste remont ning ehitus, müüritööd, vuukimine, üld-ehitus, sisetööd. 5621 8889.

Metsamaterjali transport, vajadusel ost. Tel 5669 0234.

Leida HENN
18. IX 1933 – 22. I 2013

Kallist ema ja vanaema

mälestavad
1. surma-aastapäeval
tütred peredega.

Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduüü ...

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallisa isa, vanaisa, elukaaslane

Aare ARULA
11. XI 1945 – 21. I 2014

Leinavad omaksed.

Hüvastijätmine 25. I kl 11
Tori Rahvamajas.
Põrm tuhistatakse.

Südamlik kaastunne
Katriin Lepale
kalli abikaasa

Veigo LEPA
kaotuse puhul.

Helle ja Ester peredega

Mälestame

Veigo LEPPA
Siiras kaastunne lähedastele.

Ille ja Vello

PAPINIIDU KOOPIAKESKUS

Paljundus, väljatrükk ja skaneerimine

Postkaardist maakaardini

tel: 6016500
pilt@termopilt.ee
www.termopilt.ee
Pärnu, Riia mnt. 106

TERMOPILT

Ohtlike ja suurte puude langetamine. 517 5783.

Ohtlike puude eemaldamine. Töötame 7 päeva nädalas ja iga ilmaga. Helistage julgelt ja saame kokkuleppele. Tel 5623 0373, Randy.

Puistevilla paigaldus. 5346 6086.

Raie tööd. Tel 518 2573.

San-tehnilised ja torutööd. 5805 5666.

KILD, MULD, LIIV. 516 7789.

Torutööd. Kõik sise- ja välistööd. Tel 558 8062.

VEOTEENUSED. 516 7789.

MÜÜK

Jämedad pinnud, halupuud veoga. 5667 0705.

Kasepinnud, -klotsid. 5392 8834.

Kuivad **KASEKLOTSID** kottides. 5662 5110.

Kvaliteetne **PUIDUBRIKETT** veoga. 564 4507.

Kuivad **klotsid.** Paksud **kasepinnud.** 5390 5039.

Aasta ringi kuivad pakitud **kütteklotsid** ja **kaminapuud**. Kohalevadu tasuta. Tel 523 8503, www.kyttekontor.ee.

Sa andsid, mis Sul oli anda, tööd tehes kulus eluniit. Sa kandsid, mida suutsid kanda, ja läksid ära siit.

Teatame kurbusega, et lahkus meile kallis

Leili KRAUSE
5. XII 1931 – 19. I 2014

Leinavad omaksed.

Hüvastijätt 25. I kl 14.30
Eliisabeti kirikus.
Põrm tuhistatakse.

Jõudsid elus palju anda, jõudsid muret, rõõmu kanda, kuni lõppes elutee.

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallisa ema, vanaema ja vanavanaema

Elvi-Hildegard LILL
20. II 1931 – 21. I 2014

Leinavad pojad peredega.

Ärasaatmine 25. I kl 11
Saarde kabelist.

Avaldame sügavat kaastunnet
Katriinile kalli abikaasa

Veigo LEPA
kaotuse puhul.

Lasteaia Põialpoiss Himpeli rühma lapsed ja lapsevanemad

Südamlik kaastunne omastele

Anne TOHVERI
kaotuse puhul.

Sindi Gümnaasiumi pere

AUTOKLAASID

MÜÜK JA PAIGALDUS

KASKO KLAASIKAHJUDE KÄSITLUS

MAURI TEHNOPARK

Remit Auto OÜ
Audru vald, Pärnumaa
tel 444 3180, GSM 5648 1742
www.remitauto.ee, autoklaasid@remitauto.ee

Pakitud **TURBABRIKETT.** Kojuvedu. Tel 514 9745.

Kvaliteetne **PUIDUBRIKETT.** Vedu. Tel 5359 2794.

AV Küttepuud, al 30 € rm. 5699 3638.

KÜTE: 3 m, halg 30–60 cm, võrgud, katlasse saar. Al 16 €/rm. Järelmaks. 5620 8210.

Küttepuud 3 m ja halupuud 30–60 cm. Tel 5669 0234.

Küttepuud. Brikett. 529 2284.

SOODUSHIND. Kuivad kase-, lepa ja haavaklotsid, jämedad kamina-klotsid **VÖRGUS** ja **PUISTENA.** Vedu **TASUTA.** 5349 2771.

TURBA- JA PUIDUBRIKETT koos veoga. 507 8754, briketivedu.ee.

Kuivad **küttepuud 50 cm, kask 30 cm võrkotis, 3 m küttepuid.** Transport. 504 4036, 512 9977.

Kvaliteetne **toores küttepuid** ja **kuiv puu võrkotis.** Tel 5815 2410.

Soodsalt **puidu- ja turbabrikett**, kuivad **kütteklotsid** (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

KINNISVARA

Müüa Pärnjoel **1toal** keskk krt. Tel öhtul 5693 5523, 5662 7832.

TÖÖ

Ehitus, viimistlus, olmeruumid, eramud, KÜ-d. 5621 9997.

Vajatakse **raietöölisi.** 5855 0066.

OÜ Antone Transport pakub tööd CE-kategooria **autojuhile.** Töös on puisteainete (turvas, hake ja saepuru) vedu liikuva põrandaga poolhaagisega Eesti piires. Info 512 5252.

Pakume tööd CE-kat **veoautojuhile.** Vajalik varasem töökogemus pool- või täishagisil ja eesti keele oskus. Kasuks tulevad kohusetunne, ausus, lojaalsus. Stabiilne töö Soome-Rootsi liinil. Korralik tehnika ja palju tööd. Info E–R kella 10–16 tel 5340 0065, Andrus.

Saeveski võtab tööle saematerjali laduajaid (töö välitingimustes). Info tel 506 4574.

PÕLLUNDUS

Müüa suvinisu **"Mooni"** sertifitseeritud seeme C2, 650 kg pakendis, idanevus 98%. Tel 5665 8995, 446 3475.

OST

Meris OÜ ostab **metsamaad ja raieõigust.** meris@meris.ee. Tel 523 2365.

Ostan erinevaid NVSLi **spordimärke.** Maksan 15 € tk. 5595 8057.

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea ...

Teatame kurbusega, et lahkus meile kallis isa, vanaisa ja vanavanaisa

Raimund REEDER
3. VII 1926 – 20. I 2014

Leinavad tütred peredega.

Hüvastijätt 25. I kell 13.30
Eliisabeti kirikus.
Põrm tuhistatakse.

Hinges on sõnatu valu ... Südamis kaunid mälestused ...

Südamlik kaastunne perele kalli

Diana ROŽKOVA
kaotuse puhul.

Tädi Ljuda, onu Slavik, Ira ja Kolja peredega

Mälestame ja avaldame kaastunnet omastele

Diana ROŽKOVA
surma puhul.

Martin ja Ella-Lorena

Südamlik kaastunne Vladimirile lastega

Diana ROŽKOVA
kaotuse puhul.

Naabrid Lagle tänavalt

AS Tootsi Turvas müüb **lahtist ja pakendatud TÜKKTURVAST** kodu- ja väikekatlamajade tarbeks

Tel 5383 5045
krista.toomiste@tootsiturvas.ee

GRUNBAR PUIT OÜ

Metsakinnistute ja raie ost (sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)

Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel

Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

Tootsi Turvas ostab: **kasvatavat ja tee äärde virnastatud võsa**

Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

HEA METSAOMANIK!

OSTAME KUUSEPALKE **PÄRNU SADAMAS** ja **KUNDA SADAMAS.** Diameeter alates 12 cm.

Lauri Uibopuu, tel 503 2050
lauri@artiston.ee

ARTISTON

SÕIDUKID

Kaubiku rent. 521 5198.

AS Tootsi Turvas müüb **lahtist ja pakendatud TÜKKTURVAST** kodu- ja väikekatlamajade tarbeks

Tel 5383 5045

krista.toomiste@tootsiturvas.ee

LOOMAD

Ära anda 6 a isane **toakoer.** Helistada tel 5608 4333.

TEADE

Tervendaja Rein võtab vastu konsultatsioonile ja ravile 23.01, 24.01 ja 25.01 Pärnus. Tule ja küsi abi! Info ja reg 505 7111.

Ootan sind **shindo** venitustrenni neljapäeviti 17.30. Alustame 23. jaanuaril Aida tn 5 Hememiro joo-gastuudios. Lisaks individuaalne venitusteraapia. Info tel 5698 0136, Kaire.

Paikuse Vallavalitsus teatab, et **Paikuse alevi Västriku tn 2** maaüksuse detailplaneeringu eskiislahendust tutvustav avalik arutelu toimub 3. veebruaril kell 16 vallamaja volikogu saalis. Planeeringu eesmärk on ehitusõiguse andmine kaubandus-, toitlustus- ja teenindushoonele ning tanklale, teede ja tehnovõrkude lahendamine. Eelnevalt saab planeeringu eskiisiga tutvuda valla veebilehel www.paikuse.ee.

Pärnu Linnavalikogu teatab, et 16. jaanuari 2014. a Pärnu Linnavalikogu otsusega nr 4 võeti vastu **Kadri tn detailplaneeringu** kehtestamine.

KOOLITUS

Keelekursused: hispaania A1 (36 t): 162 €, **italia** (36 t): 162 €, **soome** A1 (36 t): 140 €, **soome** A1 (50 t): 193 €, **eesti** A1 (vene k baasil) 50 t: 193 €, **inglise k grammatika riigieksamiks** B2, **inglise** A2 (vene k baasil) jne. Öhtu põik 5 Pärnus. info@janatrinkerakool.ee, 5626 4884, 443 1006. www.janatrinkerakool.ee.

KADUNUD

Kadunud kaelarihmaga sõbralik **saksa lambakoer** Dingo, Valgerannas. 516 4857.

Kallist öde ja tädi

Elvi LILLE

mälestab öde Vilma lastega.

Kallist öde, tädi, vanatädi, vanavanatädi

Elvi LILLE

mälestab öde Lehta laste peredega.

Aino KOORT

Südamlik kaastunne omastele.

Endine kaastöötaja Tiia Liiva sööklast

Kaotus on valus, mälestus jääb ... Mälestame armast sõbrannat

Lehte RAUDJALGA
Südamlik kaastunne omastele.

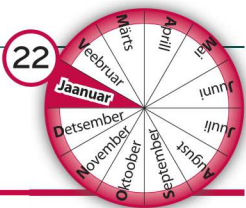
Silja, Evi, Aino

Avaldame südamlikku kaastunnet Triin Veidenbergile tema leinas.

Kolleegid
Pretty Reklaamibüroost

VABA AEG

1558 Ivan IV saatis oma väed Vana-Liivimaad rüüstama. Algas Liivi sõda.
1994 Alguse said 4. veebruarini kestnud USA föderalse juurdlubüroo korraldatud kursused Eesti politsei töötajatele.

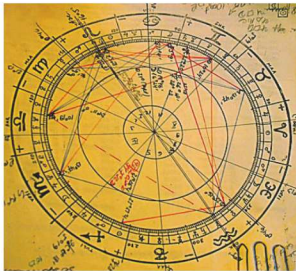
RISTIKU RISTSÕNA

E. OLÜMPIA- VÕITJA (IV. + IV)	M. GORKI TEOS	NINASSE PUUTUV	SAJAB NAGU ...VARREST	KANNATA- JA	HOBURA- KENDI OSA	VUSSI	MÕISTUS (MURDES)	NJUUTON	RAUA JA SÜSINIKU SULAM	NATSIORG.	KUIVALT DESTIL- LEERIMA	NOOS	VII	HAKATUS	ALLUV	SÕJA- VÄELASTE ELAMU
						LAHKUNU						VARU				
SPORT- MÄNG								KARTULI- KRÕPSUD MUINAS- AEG								
LA-BEMOLL			RÕIVA SISEMUS							KAELOS- TUVI						
			VALI NAER							KÕÕGI- MASIN						
S. RAHMANINOV OOPER							IDENTSEKS MUUTUMA ÕIGELT TEELT HÄLBINU									
TULINE																
OSA RINGIST					ALEVIK SAA- REMAAL						PUHASTUS- FIRMA				RAADIUS	
					NUTT JA HALA						TEENETE EEST ANTAV PABER				JOONELT	
VÄLJAS- OLEV-				PERUU IN- DIAANLANE					KÕVA- KÄELINE					OLÜMPIA- MÄNGUD		
				ASESÕNA					SISSESOIDU- EINELA					PARV, KOBAR		

HEAD UUT
RISTSÕNA-
AASTAT!

HOROSKOOP

JÄÄR (21. III – 19. IV)
Täna on hea päev jagada kellegagi oma soove ja unistusi tulevikuks, sest tagasiside võib palju kasu tuua. Proovi ja vaata, mis juhtub.

SÕNN (20. IV – 20. V)
Järgnevate nädalate jooksul paistad olulistele inimestele heas valguses, sest Päike on sinu tähemärgi kohal. Võta sellest, mis võtta annab.

KAKSIKUD (21. V – 20. VI)
Kuna sul on suur tahe reisi- da ja avastada midagi uut, tuleks sul minna kuhugi, kus sa varem käinud pole.

VÄHK (21. VI – 22. VII)
Võiksid lähinädalatel kokku siduda viimased lahtised otsad seoses jagatud vara, kindlustuste, pärandite, maksude või võlgadega. Lihtsalt kääri käised üles ja asu asja kallale.

LÕVI (23. VII – 22. VIII)
Pea meeles, et lubad endale lähinädalatel rohkem puhkust, sest Päike on sinu tähemärgist kaugel ega ulatu sulle energiat andma.

NEITSI (23. VIII – 22. IX)
Kuna sinu prioriteet tulevas- tel nädalatel on end paremini organiseerida, tuleks sul hea töö tegemiseks hankida vajalikud vahendid. Muretse riuleid, tõsta arvutis kaustu ümber või mida iganes vaja- likuks pead.

KAALUD (23. IX – 22. X)
Praegu ja lähimate nädalate jooksul on sulle kõige oluli- sem isendaks jääda. Soovid esineda ja väljendada oma loomingulist talenti nii, et keegi sind tagasi ei hoi- a.

SKORPION (23. X – 21. XI)
Sul on paras aeg keskendu- da kodule, perekonnale ja majapidamisele. Ka vanema- telt nõu küsimine võib mär- kimisväärselt kasulikuks osu- tuda.

AMBUR (22. XI – 21. XII)
Arvesta võimalusega, et lähi- nädalad võivad kubiseda väi- kekest ärasõitudest, raama- tuvirnadest ja ohtrast kirju- tamisest.

KALJUKITS (22. XII – 19. I)
Järgnevad paar nädalat on ideaalsed, et mõelda oma sissetulekute ja positsiooni peale seoses su tõelise väär- tusega. Millised on sinu tõekspidamised?

VEEVALAJA (20. I – 18. II)
Selles pole midagi halba, kui oma vajadused esikohale paigutad, sest me kõik vaja- me vahel rohkem tähelepa- nu.

KALAD (19. II – 20. III)
Tööta üksi ja kulisside taga, sest strateegilised plaanid käesolevaks aastaks hakka- vad kuju võtma. On hea aeg planeerida.

Elesir Publishing Service

NIMEPÄEV

Luule, Luuli

SUDOKU

3		9			7
5			3		4 2
9 1		5		4	
	4			6 1	
5					2 6
		6 2			1
	2 5		1		8
				7 9 5	
		3	5		7

Täida tühjad kohad numbri- tega 1-9 nii, et üheski reas, veerus ja tumedama joonega piiratud 9 ruudukeses poleks korduvaid numbreid.

TÄHTSAD TELEFONID	
Lääne-Eesti häirekeskus	112
Politsei	110, 444 6444
Kiirabi	112
Linnavalitsuse infolaua telefon	444 8200
Linnavalitsuse infotelefon	15 505
ja e-post	I5505@lv.parnu.ee
Pärnu Elektrivõrgu välisrikked	1343
Elektri siserikked	24 h
	523 6555
Pärnu Vesi dispetšerteenistus	445 5650
Matuseteenused:	
Hingemaa OÜ	24 h 447 0090
Viimne Tee OÜ	24 h 443 7400
Vinuk OÜ	24 h 442 5111
Usaldustelefon	126

KOLMAPÄEVANE KALENDER

KINO
Mai kinos kl 16, 18 eestikeelne animatsioon „Lumekuninganna ja igavene talv“, kl 20 „Näljamän- gud: Lahvatab leek“.

TEATER
Endla teatris kl 12 lastelavas- tus „Sinilind“ (suures saalis), kl 19 Vana Baskini teatri külalis- etendus „Südamesõbrad“ (suures saalis).

ÖÖKLUBI
Ööklubis Vaarikas kl 23 tu- dengikolmapäev „Rasbang“. DJ Ivo Uslov.

LÕBUSTUS
Pizza Hundis kl 19.30 pilliklu- bi.

Tervise kultuurikeskuses kl 19.30 rahvalik kontsert. Esinevad rahvatantsijad tantsurühmast Ka- jakas.

EELINFO
EÜ Elulusti salong-puhkeõh- tu 26. jaanuaril kl 15 Metsa 10. Kohvik.

NÄITUS
Pärnu muuseumis püsiekspo-

sitsioon „11 000 aastat ajalugu – elamusi vanast ajast“. Erinevate kultuuride jõulu-, nääri- ja vastla- kommete näitus „Talvine pühade- ring – fantaasialinn Pärnu muu- seumis“. Avatud T–P 10–18.

Raekoja linnagaleriis „Pärnu- maa foto 2013 – päeva kaja“. Ava- tud T–R 11–17, L 11–14.

Kunstnike maja galeriis Liis Kogeri näitus „The Overflowing Effect of Staying Unset“. Avatud T–R 11–17, L 11–14.

TÜ Pärnu kolledži raamatu- kogus ARSi kunstistuudio ja Pai- kuse huvikooli maalikursuse maal- lid „Linnud, lilled, liblikad“.

Keskraamatukogu 1. korru- se galeriis Andra Jõgise klaasi- kunstinäitus „Tähed on puhkusel“ ja fotonäitus „USA looduspargid“.

Trepigaleriis „Illustreeritud di- sainiaabits ehk 25 Poola illustraa- tori joonistatud 100 asja“. **Laste- osakonnas** Nukitsa konkursi raamatunäitus: aita oma häält an- des parimal kirjanikul ja kunstni- kul võitjaks tulla. Pildinäitus laste disainitud asjadest.

Uue kunsti muuseumis harul- daste kunstiväärtslike kollekt- sioonide näitus „Kogu, hoia, ja- ga!“. Autoportreede näitus Tartu kunstimuuseumi kogudest „Ma tunnen ennast paremini“. Avatud iga päev 9–19.

Nooruse maja kohvikus port- selanimaali müüginäitus.

Agape keskus Männipargi lasteaia laste talvetööde näitus.

Krediidipangas Raina Subi vil- lapildid.

Ammende Villa

UUS TALVEMENÜÜ

Romantilises veinisalongis valik elegantseid Itaalia veine degustatsioonihinnaga iga päev

P-K 12-21 • N-L 12-22.30

Mere pst 7, Pärnu. Tel 447 3 888

sale@ammende.ee

Kuurordigaleriis Central (Aia 8) Mnemosine sügistalvine kollektsioon „Glamuur“.

Pärnu haigla 2. korruse ga- leriis Mare Perniku ja Olga Alla- se käsitöövaipade näitus „Hetked kangastelgedes taga“. **1. korruse kohvikus** illustraator Olivia Li- partia näitus „Vanasõnad“. **Koh- vikupealses galeriis** Svea Söödi maalinäitus „Sinuga“.

Kallis ema, vanaema ja vanavanaema

Luule Arukask

Minevikust ära mõtle, see toob silmast välja vee. Tulevikku ära tõtle, hirmutab ju tundub see.

70+

Elä tänases ning sära, naudi iga hetke. Saada aasta kaunitl ära, õnne eluretkel!

Juubelisünnipäeval õnnitlevad lapsed Aare, Annes perega, Aulika perega, Annika ja Anne-Ly perega

"Eesti ei ole kindlasti ainus, kes Prantsusmaad toetab."

Kaitseminister (IRL) Urmas Reinsalu sekkumisest konfliktist Kesk-Aafrika Vabariigis, Postimees

ARVAMUS

Kuhu lapsed panna?

Pärnu Postimehe veergudel tõusevad aeg-ajalt ühe või teise nurga alt Pärnu probleemid lasteaiakoh- tadega. Teadaolevalt on neid jätkuvalt puudu. Mõnevõrra veidraks muudab las- te paigutamise seegi, et ühelt poolt tun- nistatakse, et lapsi jääb kogu aeg vähe- maks, mis tingivat jõulise koolireformi, teisalt tuleks lapsi lasteaias justkui juurde.

Kui praegune linnavalitsus eesotsas Toomas Kivimägiga sügisel ametisse as- tus, tulid meeri järjekorras seitsmenda ambitsioonina jutuks just lasteaiajärje- korrad. Sügiseste andmete kohaselt, mi- da kasutas linnavolikogu liige Svetlana Tšipurina, ootas kohta 120 last.

Kivimägi arvamusel kohaselt lahen- daks probleemi uue lasteaiade ehitamine, võimaliidus esindatud IRL eelistaks ka- sutada moodullasteaedu, samuti oli al- ternatiivina kõne all konkreetne raha- summa vanematele, kelle lapsed laste- aeda ei mahu.

Ilmselt oleks uue lasteaiade rajamine kõige mõistlikum. Korralik maja lastele on üks mõnus asi, aga nimetagem teisel- datavat soojakut moodullasteaiaks või kas või mobiilseks lastehoiuüksuseks, mõte sellest ei muutu.

Moodullasteaiaga võiks möönduste- ga nõus olla sellisel juhul, kui linnavalit- sus koos kõigi ametnikega kolida Niidu parki moodulraekotta. Rahaga on samu- ti nii ja naa, sest töö käimine nõuab va- nematelt oma ja seda väike rahasüst ei kompenseeri.

Munitsipaallasteaedade kõrval või- vad lahendust pakkuda eralasteaiad, näiteks Titutriinu, millele eraldatavad toetussummad on vist juba kadedust te- kitamas.

Eralasteaiad ja -hoidu võivad tuua olukorrale leevendust, kuid siiski ei saa lasta suvalisel inimesel tänavalt neid loo- ma hakata. Nagu märkis õigesti abilin- napea Jane Mets: "Lastehoiulgi on tingi- muste osas kehtestatud konkreetseid nõuded ruumidele, personalile ja muu- le sellisele."

(arvamus@parnupostimees.ee)

► 60 AASTAT TAGASI

Paljud tööstusettevõtted töötasid aasta vältel tormates, rütmilult. Selle tagajärjel on kuu esimestel päevadel plaani täitmise näitajad madalad, esineb seadmete ja masinate seisakuid. Alles kuu teisel poolel, peamiselt kolmandas dekaadis, hakatakse otsima võimalusi kuuplaani täitmiseks. Siis algab tormamine ja töölistel lubatakse teha isegi ületunde.

Rütmitu töö esineb mitte ainult dekaadide vältel, vaid see iseloo- mustab ka paljude ettevõtete tööd kuude viisi, kus plaani hakatakse täitma reeglina alles teises ja kolmandas kvartalis.

(Pärnu Kommunist 21. jaanuaril 1954)

► SEISUKOHT

E-sigarettide ohtudest ja võimalikest plussidest

Õigustatult on oluliseks tee- maks tõusnud e-sigaretid, mis teevad võidukäiku Eestiski. Tulised arutelud toimu- vad kogu maailmas. E-sigaretide pooldajad väidavad, et nende tar- bimine aitab vähendada tubaka suitsetamist.

Vastasleer toob samal ajal väl- ja, et e-suitsu "tõmbama" hakanud noor võib hiljem üle minna hoo- pis kahjulikumale tubakasuitsule.

Debatt on hoogu sisse saamas ja näiteks Eesti ravimiamet on tõ- denud, et e-sigaretid, mille kvali- teeti on kontrollitud, võivad osu- tuda ohutumaks tavalisusest. Teisalt puuduvad meil pikaajali- se uuringute andmed.

Kas on ravim?

Eesti apteekide ühendus on seisukohal, et e-sigarette peab kä- sitlema ravimina ja seetõttu to- hiksid neid müüa vaid apteegid. Ehk siis peaks tegu olema toode- tega, millele tuleb anda müügilu- ba samade reeglite alusel nagu ravimitele. Otsused peavad seega lähtuma meie rahva tervise huvi- dest.

Sama lähenemist toetab Eu- roopa Parlamendi menetluses olev tubakadirektiivi eelnõu, mis pa- neb paika põhimõtte, et suurema nikotiinisaldusega tooteid tuleb vaadelda ravimitena.

Tervise arengu instituudi tu- baka valdkonna eksperdi Viu Härmil väitel sisaldab aga e-siga- retis leiduv nikotiin tervisele oht- likku sõltuvust tekitav ainet, mis- tõttu ei saa teda pidada tõhusaks vahendiks suitsetamisest loobumi- sel.

Teisalt leiavad Aucklandi üli- kooli teadlased, et elektroonilised sigaretid on nikotiiniplaastritega

riigikogu liige (SDE)

Helmen Kütt

samaväärsed abimehed, kui ini- mene üritab suitsetamist maha jätta.

Itaalia endise terviseministri, praeguse Euroopa onkoloogiainsti- tuudi teadusdirektori Umberto Veronesi sõnul võivad elektrooni- lised sigaretid päästa igal aastal 30 000 itaallase elu ja maailmas koguni 500 miljonit inimest, kui kõik traditsiooniliste sigarettide suitsetajad läheksid üle tubakata sigarettidele.

Veronesi näeb suurt problee- mi selles, et aruteludes keskendu- takse tavaliselt müügist saa- davale kasumile ja mitte võimalu- sele parandada rahva tervist.

Alaealised kasutavad

Mina jagan igati Eesti tervise fondi juhatuse esimehe Eero Merilinnu muret selle üle, et ajal, kui lausa plahvatuslikult on kasvanud e-sigaretide kasutamine alaeali- ste seas, pole ilma analüüsita või- malik kindlaks teha, kas konkreet- se e-sigareti täitevedelik sisaldab nikotiini.

Fond soovib rakendada e-si- garettide suhtes kõiki tubakatoode- detele seatud piiranguid, mis tä- hendab nende keelustamist alaea- listele ja e-sigareti kasutamise

keeldu samades kohtades, kus suitsetamine on keelatud.

Need kohati vastuolulised sei- sukohad tekitavad lugejates ilm- selt nõutust. Loodetavasti on kõik seda meelt, et nii tundlik teema vabab seadusandlikku reguleeri- mist.

Ma ei ole hariduselt meedik, et hinnata, kas e-suits on tavalisi- kasulikud või kahjulikum, kuid mind häirib väga, kui seda reklaamitakse kui tervisetoodet. Lausa nii, et "lõhnad ja maitsed tulevad otse loodusest". Selleks, et eheda lõhnu ja maitseid kogeda, tuleb minna ikka metsa ja tõmma- ta kopsud lille- või samblalõhna täis ning süüa metsamarju.

Pooldan igati, kui riigikogu seadustaks juba õige pea, et e-si- garettide müümine on lastele kee- latud ja sama hoiak leiaks ühis-

► Soovitsin inimes- tel, kelle suitsetavad eakad vanemad elav- ad eraldi, või paa- dunud suitsetajatel endil osta proovimi- seks e-suitse. On selge, et nende kasu- tamise korral ei teki hõõguvatest koni- dest põlenguid ja tuleõnnetusi.

Sootsiaalmi- nisteeriumis väl- ja töötatud tu- bakapoliitika ro- heline raamat teeb ettepaneku kehtestada e-si- garetile (ka ilma nikotiinita) tu- bakatoodetega võrdsed piirangud. Samuti pean õigeks täisealistele õpilastele e- suitsude kasutamise keelustamist haridusasutustes. Sellised muuda- tused on oma sisekorra eeskirja pannud näiteks Tallinna Gustav

Adolfi ja Õismäe gümnaasium ning Saaremaa ühisgümnaasium.

Tundub, et noorte hulgas on e-sigaret moetoode. Vajab ju kõik uus ja huvitav katsetamist ning proovimist.

Üks pahe teise vastu

See, kas täiskasvanud suitse- tajad otsustavad ühe pahe asenda- da teise, võimalik, et vähem kah- juliku pahega, on siiski iga inime- se enda otsustada.

Kui mina mittesuitsetajana üldse näen e-suitsu kasulikkust, siis eeskätt selles, et nende abil oleks ilmselt võimalik päästa nii mõnigi inimene. Pole ju saladus, et suur osa meie tuleohvritest on jää- nud suitsuga magama.

Seega soovitsin inimestel, kelle suitsetavad eakad vanemad elavad eraldi, või paadunud suit- setajatel endil osta proovimiseks e-suitse. On selge, et nende kasutamise korral ei teki hõõguvatest koni- dest põlenguid ja tuleõnnetusi.

Võimalik, et see oleks lahen- dus täiskasvanute hoolekandea- sutas, kus suitse- tajate füüsilise või vaimse piira- tuse tõttu on sät- timisohut suur.

Loodetavasti saadab valitsus e-sigarette käsit- leva eelnõu peagi riigikokku. Olen veendunud, et saadikute enamus tahab probleemiga sügavuti tgel- da ja mõistlikud reeglid paika panna.

pangaliidu tegevdirektor

Katrin Talihärm

gi olla iga päev lihtne kõrvale pan- na, kuid päevade lõikes on keskmise säästuna saavutatav.

Püstitatud eesmärk aitab tõs- ta motivatsiooni. Et rahaasjade planeerimine naudingut pakuks, on väga oluline teada, miks seda teha. Ega ilmaasjata öelda, et ees- märk on tähtajaga unistus. Moti- vatsiooniks veel nii palju, et selge eesmärgi korral kaasneb mõtle- mise muutusega reeglina veelgi koh- ti, mis võimaldavad säästa elu- standardis kaotamata.

Kirjuta tulud ja kulud üles

Kui on motivatsioon ja ees- märk, pange endale kirja, millised on teie sissetulekud ehk millise ra- haga saate igas kuus arvestada. Seejärel jagage valdkondade lõi- kes võimalikult täpselt ära, mille- le kui palju on võimalik kulutada. Eelarvedistsipliini kinnipidami- ne on ülioluline.

Mida selgem on pilt, kuhu ja miks raha kulub, seda lihtsam on kulutusi nii lühiki- kui pikaajali- selt planeerida. Eelarve annab

Neile, kes oma rahaasju ei pla- neeri, võis aastalõpp tähendada aega, mil kulud ületasid tulusid ja eelarvesse tekkis ootamatu auk. Eelarve puudumisel võib kaine mõistuse asemel väga lihtsalt või- must võtta mentaliteet "võidab see, kel on surres kõige rohkem asju".

Selleks, et eelmisest aastast kaasa võetud eelarveaue suveni lappida ei tuleks, tasub esmalt lei- da säästmise ja eelarve planeeri- mise juures ülioluline motivat- sioon. Motivatsiooni puudus on reeglina tingitud sellest, et raha- asjad on korrast ära, seetõttu on teemaga ebameeldiv tegelda. Sel- les tekib omakorda väärarusaam, et kui raha ei ole, pole midagi pla- neerida.

Püstita eesmärk

Ometi on nii, et kui on ees- märk, mille nimel pingutada, an- nab alati midagi kõrvale panna. Säästes iga päev näiteks ühe euro, teeb see kuus juba 30 ja aastas 360 eurot. Seda summat ei pruu-

Kairit Paju (paremal) võitis 18aastaste neidude Eesti hõbeda, Triin Taveri kuulus N20 klassis viies koht.

Ants Liigus

Jõulu klubi noored suusatajad tõid Otepäält kaks medalit

Joel Kukk

Eesti juunioride ja noorte murdmaasuusatamise meistrivõistlustel Otepääl teenis Kairit Paju hõbeda ja Romet Sutt pronksikarva medali.

Hooaja esimesel tiitlivõistlusel selgusid klassikastiilis eraldistardiga sõidus neljas vanuseklassis nii neidude kui noormeeste parimad. Kokku startis 2,5 kilomeetri pikkusel kunstlumeringil 190 sportlast ja esindatud olid kõik Eesti suusaklubid ning -koolid.

Kairit jäi alla vaid Anett Veerpalule

Kuni 18aastaste neidude viie kilomeetri distantsil oli 20 võistleja seas 17.06,5ga kiireim kodurajal sõitnud Anett Veerpalu (Karupesa Team). Teise aja saanud Kairit Paju kaotas võitjale 34 sekundiga ja kolmanda koha sai Seila Peek Põhjakotka spordikoolist, kes jäi meie piigale alla 11 sekundiga.

Esikolmikule järgnesid Loviisa Lees (Nõmme SK), Regina Oja (Võru SUKL) ja Karoliine Kuus (Võru SPKO). Jõulu klubi teine esindaja Triin Kihuoja pidi leppima üheksanda tulemusega.

M20 klassi 10 kilomeetri sõidus oli ajaga 28.48,8 kindlalt parim Johan Talihärm Nõmme spordiklubist. Hõbemedali vääriliselt sõitis Renee Zahkna Võrust, kes kaotas esimesele mehele 54,5 sekundit, ja pronksi saanud Romet

Sutt jäi võitjast maha 1.07,8ga. Esimese kuue hulka mahtusid veel Toomas Kollo Nõmme spordiklubist ja tartlased Martti Rell ning Mart Kevin Põlluste.

Siim-Sander Pihu sai viienda tulemuse

Kaks aastat nooremate mehepoegade medalihetluses 10 kilomeetri distantsil sai Siim-Sander Pihu Jõulu klubi parimana ajaga 31.39,9 viienda tulemuse. Kulla võitis Karl Erik Rabakukk Nõmme spordiklubist (29.56,3), talle järgnesid Alvar Andres Virkus klubist CFC (30.51,2), Martin Luts Nõmmelt (31.01,2) ja Kaarel Kaspar Kõrge Amblast (31.12,7). Pihu klubikaaslane Silver Salusoo sõitis välja 16. tulemuse, tema kaotus võitjale oli 2.54,6.

Selle vanuseklassi üks favoriite on Jõulu klubis treeniv Taavi Valter Taveri, kes paraku pidi kõhuviiruse tõttu võistlusest kõrvale jääma.

Kuni 20 aastaste neidude seas võitis viie kilomeetri sõidus kulla Kelly Vainlo Nõmme spordiklubist ajaga 18.01,4. Hõbemedal kuulus Gertrud Aarnale klubist CFC (+16,4) ja pronksi sai võitja treeningkaaslane Kristiina Uusna (+1.15,6). Esikolmikule järgnesid Maarja-Liis Salumäe Nõmmelt (+1.37,3) ja Jõulu klubi esindavad Triin Taveri (+1.55,2) ning Kaidi Keir Kukk (+1.57,6).

16aastased esimeste hulka ei mahtunud

M16 vanuseklassi 10 kilomeetri sõidus oli 40 konkurendi hulgas meie parim 11. koha saanud Risto Vaher ajaga 34.53,1 ja

M20 klassis pronksi teeninud Romet Sutt kindlustas endale pääsu juunioride MMile Itaalias.

Sander Salusoo kuulus 22. tulemus (37.16,1). Meistrikulla võitis Robert Heldna Nõmme klubist 31.22,8ga, hõbeda teenis Henri Ahtiläinen klubist CFC 31.35,0ga ja pronksi vääriliselt suusatas Kaarel Karri Marguse klubist 31.41,9ga.

Kuni 16aastaste neidude viie kilomeetri distantsil mahtusid pjedestaalile Mariel Merli Pulles Otepäält (17.59,5) ja tartlannad

Hann Britt Laursoo (+3,8) ning Stine Lise Truu (+4,0). Jõulu klubi esindajatest oli Gelli Lainet 22. (+3.03,3) ja Anette Baum 23. (+3.09,3). Kokku startis selles vanuseklassi 37 sportlast.

Romet Sutt läheb Itaaliasse MMile

“Ma arvan, et nurisemiseks pole põhjust, kõik meie noored andsid endast parima ja kaks medalit on hea saavutus,” rääkis Jõulu suusaklubi treener Anu Taveri Pärnu Postimehele.

Male

Pärnumaa 34. talimängud: 1. Saarde (Sten Kasela, Eiki Lehemets, Marcus Jürimäe), 2. Saarde (Eke Tominga, Juhan Viik,

Sel nädalavahetuse võistlevad Jõulu klubi noored Põlvamaal Mammaste radadel ETV/Swedbanki sarja teisel etapil vabastiilis eraldistardiga sõitides ja Eesti noorte meistrivõistlustel vabastiilis sprindis.

“Laupäeval läheb noortesarja etapil võistlustulle 25 meie noort ja pühapäeval hakkab meistrimeddaleid jahtima 12 Jõulu klubi suusatajat,” ütles treener Taveri. “Pühapäevaste tulemuste põhjal koostatakse Eesti noortekoondis Põhjamaade meistrivõistlusteks, mis toimuvad 1. ja 2. veebruaril Soomes Rovaniemis.”

Sõudjad tegid wattbike'il jalgratturitele ära

Enn Hallik

Sindis viiel uusima malli sisejalgratta ehk wattbike'i trenaažööri võistlusel oli parim jalgrattur alles viies, võidutsenud sõudjatest tegi Allar Raja Eesti uue tippmargi.

Meeste absoluutklassis sai korraldajaklubi Sindi Kalju esindaja, sõudmise Euroopa meister ja MMide mitmekordne medalimees Allar Raja nelja kilomeetri distantsil aja 4.17,9, millega ületas nelja sekundiga oma Tartus sõidetud Eesti rekordi ja edestas veenvalt kümme aastat nooremaid sõudjaid-kolleege Sten-Erik Andersoni ning Joo-sepp Laost. Anderson kaotas Rajale 12, Laos 15 sekundit.

Parim jalgrattur Karlo Aia oli viies, kaotades Allar Rajale 37 sekundit.

“Sõudjad sõitsid raske ülekandega, mina läbisin kogu distantsi püsti sõites,” rääkis Raja. “Ratturid on harjunud kerge ülekandega kerima.”

“Raja pressis karujõuga distantsi läbi. Rattasõiduga pole sel mingit pistmist,” kommenteeris

Pärnu Kalevi jalgrattatreener Kaido Juurik. “Aga infoallikana on wattbike hea, näitab sedagi, kuidas kummagi jalaga töötada.”

Raja arvas, et Sindi esimene wattbike'i võistlus läks korda, sest oli osalejaid ja uudistajaid ning küsiti, kas ja millal jätk tuleb.

“Kevade poole mõtleme teha võistluse pikemal distantsil, siis näeme, mis puust rattamehed on,” rääkis Allar Raja.

Juurik arvas, et sõudjad on küll vastupidavad, aga mida pikem distants, seda suurem on rattameeste võiduvariant.

Sindi võistluse M18 klassi kolm paremat olid rattapoisid Carl Tõnismann ja Martin Luusepp sõudja Johann Poolaku ees, M14 esikolmikusse jõudsid Jan Loos (Rave), Sander Sauvali (SK Kalju) ja Sander Stimmer (Pärnu Kalevi), M11 kolm paremat olid Rave rattapoisid Virgo Mitt, Ken Post ja Carl-Marcus Teras, veteranidest võitis Aivar Vaus (Harju Sõudespinning). Naiste auhind läks Elise Saarnale, järgnesid Sandra Serva (A2K) ja Triin Toode (Tippgeo). M16 klassis võitis Brigita Jõekäär (Rave).

► TABLOO

Koolisport

Pärnu koolide võrkpalli meistrivõistlused.

6.–9. klasside tüdrukud: 1. Ülejõe gümnaasium (Andra Holland, Hannabel Hoolma, Epp Peetsalu, Kristin Kaup, Keitlin Sammul, Triin Liivaru, Maris Rubin, Anastasija Gorjatševa, Annika Holland, õpetajad Ene Viigimäe ja Karin Juga), 2. Kuninga tänava põhikool (Jette-Mari Külmhallik, Laura Jürima, Kristin Marie Tappo, Thekla Talts, Annet Elisabeth Laanepõld, Laura Usta, õpetaja Ulvi Lutoškin), 3. Sütevaka humanitaargümnaasium (Johanna Raudsepp, Annika Uibo, Lisanna Jürisoo, Andra Muhu, Dagniräpp, Tjorven Morgan Rebane, Karina Kert, Jennifer Teearu, õpetaja Eva Kuningas).

Male

Pärnumaa 34. talimängud: 1. Saarde (Sten Kasela, Eiki Lehemets, Marcus Jürimäe), 2. Saarde (Eke Tominga, Juhan Viik,

Margareeta Mudist, Sirli Mode), 3. Sauga (Anatoli Kostrov, Aivar Sopp, Monika Linroos, Richard Sky).

Ujumine

Pärnu spordikooli õpilaste tulemused Tabasalu klubi võistlustel “Noored tähed” Keilas.

T 2004. 50 m vabalt: 1. Lisanna Juhkental 40,22. 50 m liblikat: 6. Lisanna Juhkental 53,83. P 2003. 200 m kompleks: 3. Silver Sepp 3.29,90. 50 m liblikat: 4. Silver Sepp 44,15. 200 m vabalt: 3. Carl-Robert Soovik 3.21,40. 400 m vabalt: 5. Ravo Puusepp 7.09,70.

Mälumäng

Fookuse kolmas jaanuarimäng: 1. Suusk (Küllil Pilv, Heli Käpp, Toomas Talviste), 2. R-kogu (Krista Visas, Ilme Miilimaa, Kai Juhanson, Marina Jantson), 3. Viis Pluss (Reet Vaher, Pille Paisuots, Ave Tõnutare, Ülle Põllumees, Viivika Orula, Barbara Lehtla, Maria Kirikal).

► PÄEVA PILT

Tanel Kangert (Astana) tegi Argentinast alanud I. kategooria mitmepäevasõidul Tour de San Luis oma hooaja avastardi. Põrgukuumuse käes kulgenud raskemate tõusudeta 166,2 kilomeetri pikkuse esimese etapi võitis ameeriklane Philip Gaimon (Garmin-Sharp). Peagrupp, kus oli ka Kangert, kaotas võitjale finišis 4.35. Kangert sai kirja 68. koha.

Rattaprofid.ee

